Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 112 (1862) ♦ Вівторок, 16 червня 1998 року ♦ Ціна договірна

Якщо не згорить, то потоне

76 населених пунктів у Житомирській і 28 у Черкаській областях залишилися без електрики внаслідок шквального вітру та сильних дощів.

124 приватні будинки, школа і 20 господарських будівель постраждали в 4 населених пунктах Славутського району Хмельницької області.

Ударом блискавки вбито жительку села Соколів Червоноармійського району Житомирської області.

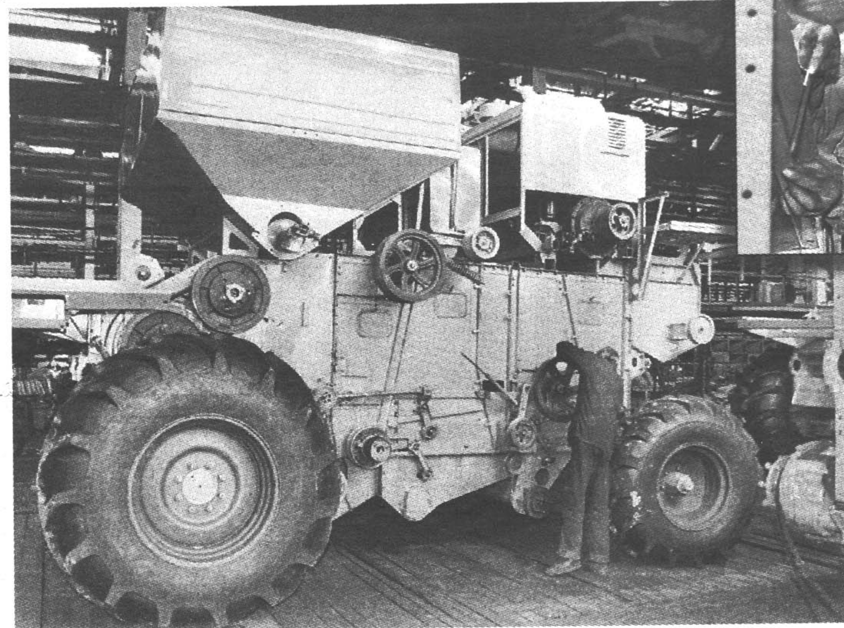
(Закінчення на 16-й стор.).

«Азіатське диво» без секретів

5-мільйонну Донецьку область та 80-мільйонну китайську провінцію Гуандун об'єднує угода про економічне й культурне співробітництво. Днями делегація зборів народних представників провінції побувала на запрошення керівництва обласної ради в регіоні, де відвідала АТ Концерн «Стирол», КСП «Берестовий» Костянтинівського району та Артемівський завод шампанських вин. Починаючи з 1980 року, в Китаї створено п'ять особливих економічних районів, із них три — в провінції Гуандун. За цей час сума прямих іноземних інвестицій сюди досягла 60 мільярдів доларів. Для Донеччини, яка на своїй території теж прагне створити спеціальні економічні зони, секрети «азіатського дива», напевне, стануть у пригоді.

А «Славутич» таки жнивуватиме





Херсонські машинобудівники порадували селян першою промисловою партією зернозбиральних комбайнів — десять новеньких «Славутичів» нещодавно покинули територію підприємства. Чотири з них придбала Березанська МТС, що на Миколаївщині.

(Закінчення на 9-й стор.).

Щиро вітаємо наших колег-журналістів «Демократичної України» з 80-річчям газети.

Колектив редакції газети «Голос України».

Врожай-98

Соняшник: ледь зійшов і за бартером пішов

Як повідомив начальник групи олійних культур МінАПК Михайло Драган, соняшник росте на 2 млн. 100 тис. га. За сприятливої погоди врожай культури буде не меншим, аніж торік (1997 року — 2,2 млн. тонн).

Та, схоже, селяни після соняшникових жнив знов не отримають кошти, необхідні для забезпечення нового циклу виробництва та відновлення родючості землі, яку надто виснажує «золота квітка». Вже тепер більшу частину врожаю-98 продано на пні — майбутнє насіння стало платою товаровиробника за пально-мастильні матеріали, добрива, гербіциди, сервісні послуги.

Спробуй і виграй!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

56. АТ «Норд», м. Донецьк (генеральний директор Віктор Жидков) — холодильник.

57. Інформаційно-правовому центру «Юрпрес», м. Донецьк (генеральний директор Олександр Кучинський) — набори із шести книг, серія «Злочинці і злочини».

58. Рівненському держпідприємству «Укрбурштин» (генеральний директор Володимир Бербенець) — вироби із бурштину.

59. КСП «Незалежність» Млинівського району Рівненської області (голова В'ячеслав Яцкевич) — кінь.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і виграйте!

Передплата-98

У номер

З круїзу — до суду

Саме про такий крок — подати позов до суду, аби компенсувати витрати на перерваний круїз на борту теплохода «Тарас Шевченко», заявили ті, хто повернувся на цьому судні до Одеси. З 530 пасажирів тут зійшли на берег тільки 329, решта залишилися в Стамбулі та Варні, змирившись, очевидно, з втратами. Директор компанії «Укрпасфлот» Сергій Мелащенко та керівник фірми «Одеський інноваційний центр» (її дочірнє підприємство «Дунай» було одним з фрахтувальників «Тараса Шевченка») Сергій Нездойминов вважають, що затримання судна у Піреї було незаконним, і розцінюють цей факт як складову агресивних спроб конкурентів усунути український пасажирський флот із середземноморського ринку. Отож об'єднавши зусилля судновласника й фрахтувальника проти компанії «Брідж Ойл», яка ввела в оману грецький суд й спричинила затримання «Тараса Шевченка» та зрив круїзу, сподіваються компенсувати через судовий позов завдані збитки. А вже потім з цих коштів повернути витрати пасажирам лайнера. Ось чи тільки захочуть очікувати результатів такої довгої процедури самі учасники невдалого круїзу, поки що не відомо: з ними тривають непрості переговори.

В асортименті вироби з дерева

У селі Малинськ на Рівненщині став до ладу комплекс безвідходної технології переробки деревини хвойних порід.

Як повідомляє ДІНАУ, тут розпочали виготовлення пиломатеріалів європейського зразка та столярних брусів, конфігурація яких адаптована до потреб замовників із західних країн. До кінця року майстри почнуть випускати повний асортимент деталей із дерева для збірних котеджів, 85 відсотків яких відправлятимуть іноземному споживачеві.

Пройдисвіт у чині генерал-лейтенанта

У Хмельницькому затримано 66-річного К., який видавав себе за представника солідних комерційних структур з Росії. Для цього він мав купу фіктивних документів, печаток, бланків. А щоб викликати повну довіру у співрозмовника, за кавою розповідав, що він генерал... В одному випадку — генерал-розвідник, в іншому — контррозвідник, для декого — адмірал! Цей «страж російських законів» не тільки гарантував комерційну безпеку, але й обіцяв вплинути «через Кремль» на недобросовісних постачальників.

Довірливі директори, а їх за півроку набралося більше десятка, клювали на наживку пана К. і справно починали відвантажувати продукцію, нічого не підозрюючи. І одразу потрапляли у халепу. До честі офіцерів управління боротьби з організованою злочинністю УМВС у Хмельницькій області, пройдисвіта вдалося спіймати, хоч орудував він з розмахом у різних регіонах України. Тепер «генерал-лейтенант» сидить за ґратами, згадує, як півроку тому присвоїв собі це звання на гульбищі в одному з місцевих ресторанів. На обмивання чергової «зірочки» тоді мусив викинути 500 доларів. Зате наступного дня з місцевого фермера «витягнув» аж 20 тисяч гривень! Це лише один фрагмент з багатого життя, яке ретельно вивчатимуть правоохоронні органи.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Соціалісти хочуть консолідувати суспільство

Партійні рядки

Соціалістична партія України продовжує пошук власної ніші у суспільстві і власного електорату. Це яскраво засвідчив заключний етап шостого з'їзду СПУ. Зокрема, голова партії Олександр Мороз доволі емоційно звернув увагу на те, що соціалісти продовжують залишатися у «тіні Компартії». Він визнав, що партії потрібне «друге дихання». На його думку, результати парламентських виборів не повинні слугувати підставою для розчарування. Тим паче, наголосив лідер СПУ, у партійні лави все більше вливається молоді.

Олександр Мороз вважає, що Соціалістична партія може і повинна відігравати роль консолідуючої партії, здатної об'єднати довкола себе розчарованих і зубожілих громадян України. Він переконаний, що СПУ спроможна стати рятівником «цієї держави». Водночас була висунута ідея створення на базі соцпартії широкого опозиційного народно-патріотичного руху, який об'єднав би і лівих, і правих.

Власне дискусія засвідчила, що Соціалістична партія України дедалі більше переходить на рейки традиційної соціал-демократії, хоча, як зазначили промовці, за своєю ідеологією продовжує перебувати дещо лівіше від європейських соціал-демократів.

Про це, до речі, свідчать і документи, прийняті з'їздом. Так, у «Засадах внутрішньої і зовнішньої політики України» зазначається, що соціалісти виступають за «поєднання державного регулювання економіки з ринковими саморегуляторами» для подолання наслідків кризи економіки. У розвитку «соціально орієнтованої економіки» вони вбачають насамперед «принципи соціальної справедливості».

На думку СПУ, у зовнішній політиці Україна повинна сповідувати «принципи активного нейтралітету, ... що базується на рівних правах усіх країн і однаковій відповідальності за мир і безпеку в Європі і світі та використання багатосторонніх сил миру під егідою ООН та ОБСЄ».

З'їзд прийняв рішення доручити фракції «Лівий центр» запропонувати Верховній Раді прийняти цей документ і реалізувати його на практиці.

Водночас форум соціалістів вніс зміни і доповнення до статуту партії, які викликали неоднозначну реакцію делегатів. Зокрема, передбачено поєднання парламентської роботи з постійною агітаційно-пропагандистською і теоретичною роботою, розширення реальних повноважень первинних і регіональних партійних організацій, спрощується прийом в СПУ тощо.

На з'їзді порушувалася і тема єдиного кандидата у президенти від лівих сил. Зокрема, лідер Селянської партії Сергій Довгань запропонував розпочати щодо цього переговори з Компартією. Однак, як засвідчив виступ секретаря ЦК КПУ Катерини Самійлик, погляди на цю проблему у комуністів, схоже, дещо інші. Отож, у принципі погоджуючись розпочати консультації з приводу єдиного кандидата, Компартія, схоже, має щодо персоналій свою точку зору. Проте, підкреслимо, перемогла точка зору Олександра Мороза, який зауважив, що не час займатися висуванням «кандидатів у президенти».

Володимир КОРОЛЮК.

У Гільдії головних редакторів

На черговій зустрічі з представниками Гільдії головних редакторів, що відбулася минулої п'ятниці, міністр внутрішніх справ України Юрій Кравченко повідомив про те, як підпорядковані йому підрозділи взялися останнім часом за наведення порядку в різних регіонах країни, загнавши в глухий кут багатьох кримінальних авторитетів і їхні злодійські угруповання. Міністр відповів на запитання керівників засобів масової інформації.

Змістовними і цікавими були також повідомлення начальника Бориспільського міськрайвідділу внутрішніх справ Київської області Івана Кривошеї і начальника Харківського райуправління м. Києва В'ячеслава Корейби.

Присутні на зустрічі керівники органів внутрішніх справ уважно вислухали думки і пропозиції журналістів з приводу порушених тем і проблем.

Одностайно вирішили такі бесіди проводити й надалі.

Регіон: місцеве самоврядування

З'їв своє — допоміг бюджетові

Порядок денний чергової сесії Маріупольської міської ради складався з 51 питання, які народним обранцям вдалося розглянути протягом дня. Одним з найважливіших рішень стало прийняття програми соціально-економічного розвитку міста на 1998 рік. Адже за підсумками минулого року 12 промислових підприємств працювали зі збитками, в тому числі ВАТ «Азов», м'ясопереробний і рибоконсервний комбінати, пивзавод тощо. Не дивно, що ситуація на ринку праці ускладнилася: за прогнозами, до кінця року кількість безробітних становитиме 11,5 тисячі осіб, а рівень безробіття — 3 відсотки.

Вже з початку року обсяги виробництва в промисловості скоротилися на 5,2 відсотка, а сума кредиторської заборгованості досягла півтора мільярда гривень — чотиримісячного обсягу виробництва. Тому найпершим завданням депутати вважають збереження рівня випуску промислової продукції.

Для розв'язання соціальних питань доведеться вдатися до пошуку додаткових джерел фінансування. Міський голова Юрій Хотлубей пообіцяв, що до місцевих харчопереробних підприємств здійснюватиметься протекціонізм у хорошому розумінні цього слова. Адже торік на кожну гривню валового доходу платежі до бюджету від цих підприємств становили 2,46 копійки. Тоді як від підприємств торгівлі — вдвічі менше. Висококвідна харчова продукція забезпечує і швидкий обіг коштів.

Ліна КУЩ.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ПЕРША СЕСІЯ

9 червня ранкове засідання Верховної Ради розпочалося розглядом інформації уряду про погашення заборгованості у заробітній платі, пенсіях та стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності.

Інформація, з якою виступив перший заступник міністра фінансів України Володимир Матвійчук, засвідчила лише той факт, що деякі рішення, прийняті в кінці травня, і зроблені виплати не є системою, а чинне законодавство виконується імпульсивно, нерідко залежно від зовнішніх обставин. Бо стовідсоткове фінансування в травні навряд чи можна вважати успіхом, у той час як окремі категорії трудящих не отримують належну їм плату за деякі місяці минулого і позаминулого років. І динаміка заборгованості із соціальних виплат, яка немовбито характеризується спадом, як і деякі успіхи у регіонах, не задовольнили народних депутатів. Саме наступне обговорення ситуації щодо проведення дня уряду з означеної теми показало, що питання не готове для термінового розгляду, і день уряду відкладено на пізніший термін.

А цього дня відбулося, як і передбачено Регламентом, голосування двох кандидатур на посаду Голови Верховної Ради. Та, як доповів голова Лічильної комісії Валерій Мішура, у виборах взяли участь лише 236 народних депутатів, тому вибори вирішено визнати такими, що не відбулися.

На вечірньому засіданні почався новий тур висунення претендентів на посаду Голови Верховної Ради України. Першою запропоновано кандидатуру Олександра Мороза. 10 червня висунення було продовжено.

* * *

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради 10 червня розпочалося повідомленням головуючого про засідання погоджувальної ради фракцій, на якому розглядалися питання стосовно доповіді уряду про виконання законодавства щодо своєчасної виплати заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, а також щодо продовження процедури виборів Голови Верховної Ради України, розпочатих напередодні.

Дискусія щодо доповіді уряду, незважаючи на свою гостроту, завершилася тим, що зал вирішив відкласти розгляд цього питання на пізніше.

Цього дня на посаду Голови Верховної Ради були запропоновані кандидатури Олександра Мороза, Юрія Самойленка та Олександра Єльяшкевича. Під час проголошення заключного слова двоє останніх свої кандидатури зняли. Як повідомив голова Лічильної комісії Валерій Мішура, до бюлетенів занесено кандидатуру Олександра Мороза. На підставі результатів таємного голосування визначено, що з 439 народних депутатів бюлетені отримали 323, у голосуванні взяло участь 243, за кандидатуру проголосували 197 народних депутатів. Лічильна комісія вирішила вважати Голову Верховної Ради необраним.

* * *

Пленарний день 11 червня розпочався оголошенням напрацьованих тимчасовою Президією думок і пропозицій щодо подальшої роботи Верховної Ради і її організації. У зв'язку з ситуацією, що склалася з обранням Голови Верховної Ради, виникла потреба провести широкий обмін думками і на рівні керівників фракцій, і у фракціях та між ними на двосторонній та багатосторонній основах і вийти на максимально узгоджені кроки.

Народні депутати підтримали пропозицію. Понад годину засідала погоджувальна рада фракцій, а в кулуарах думками обмінювалися парламентарії.



Пленарне засідання 10 червня.

Надалі дискусія, що розгорнулася навколо процедурних і деяких можливих змін до порядку денного, засвідчила необхідність ґрунтовних консультацій з напрацюванням рішень. Це стосувалося й розгляду ініційованого групами депутатів питання про комітети Верховної Ради і про вибори керівництва Верховної Ради. Відчувалися брак узгоджених позицій, потреба пошуку компромісів.

Верховна Рада вирішила свою роботу в пленарному режимі продовжити 16 червня. А цими днями займеться вирішенням організаційних питань у фракціях, провести міжфракційні зустрічі з регламентних питань і підготувати проекти потрібних документів для внесення їх на найближчі пленарні засідання.

Прес-служба Верховної Ради України.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Захищати права і свободи

КОНСТИТУЦІЯ визначила нові вимоги щодо здійснення та забезпечення великомасштабної правової реформи та її найважливішої складової — реформи судової влади. Оскільки лише там, де суд сформувався в систему, здобув необхідні елементи незалежної владної структури і почав виконувати тільки йому притаманні функції, держава досягає стабільності та передбачуваності в соціально-економічній та політичній сферах. Отож ця реформа має створити умови для існування справді незалежної судової влади, котра здатна реально гарантувати захист прав і свобод людини, інтересів громадянського суспільства, утворення режиму законності в діяльності органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури, юстиції, інших органів, пов'язаних єдиною метою з діяльністю судів.



Безперечно, судово-правова реформа має відбуватися комплексно і поетапно. Але починати треба із приведення у відповідність з вимогами Конституції (розділ VIII) системи судів, наявної сьогодні. Як відомо, Конституція визначила функціонування єдиної системи судів загальної юрисдикції (згідно з ч. 1 ст. 125 їх побудова повинна відповідати принципам територіальності і спеціалізації), а також створення вищих спеціалізованих судів, апеляційних судів, суду присяжних. Створення єдиної системи судів загальної юрисдикції має будуватися на засадах їх винятковості, самостійності та непідзвітності іншим владам, незалежності і недоторканності суддів, відкритості та гласності правосуддя, дотримання конституційних засад судочинства, участі народу в його здійсненні, з поєднанням колегіального та одноособового розгляду справ. Єдність системи судів повинна забезпечуватися спільністю принципів їх організації та діяльності, правилами судочинства, однаковістю застосування законів, єдністю статусу суддів, обов'язковістю виконання всіх судових постанов на території України. Стосовно основних принципів побудови системи судів загальної юрисдикції,— це територіальність і спеціалізація.

Принцип територіальності можна втілити шляхом утворення місцевих судів, виходячи з адміністративно-територіального поділу. Тим більше, що така система за більш як 70-річний час існування цілком себе виправдала завдяки доступності та наближеності до населення. Є пропозиції об'єднати кілька районів або їх частин і утворити так звані регіональні суди. Аргумент такий — забезпечити незалежність судів від місцевих органів виконавчої влади. Що потреба в незалежності судів і суддів нагальна, навряд чи хтось буде сперечатись! Але, даруйте, незалежність судів, в тому числі суддів як носіїв правосуддя, має забезпечуватися відповідними законами щодо засад, визначених Конституцією (насамперед маю на увазі закони про судоустрій та про статус суддів). Конституція щодо цього дає чіткі орієнтири: порядок обрання або призначення, строк перебування на посаді, зміщення з посади, недоторканність суддів, їх соціальне забезпечення, матеріально-технічне і достатнє фінансове забезпечення судів. Щодо утворення регіональних місцевих судів, то ця модель не досить прийнятна для практичної реалізації. Утворення судів на таких засадах віддалить їх від населення, зробить недоступними. І вже є негативний досвід існування в Україні міжрайонних (окружних) судів, які були створені законом від 17.06.92 року для розгляду справ у першій інстанції в колегіальному складі професійних суддів різних районних судів. Тоді не було враховано неможливість матеріально-технічного та кадрового забезпечення таких судів як самостійної ланки на кілька адміністративних районів, віддаленість від населених пунктів, відсутність сталих транспортних зв'язків, малозабезпеченість громадян. Навіщо повторювати ці помилки? Адже не можна механічно переносити моделі судової системи на наш грунт, нехай і правових демократичних європейських держав з міцною сталою економікою! Треба врахувати фінансові можливості України і власний позитивний досвід існування судової системи. (Детальніше на цю тему — див. «Урядовий кур'єр» від 1.09.94)

Тому, мені здається, доцільно, щоб у центрі кожного адміністративно-територіального району був місцевий суд першої інстанції. Він має розглядати майже всі цивільні та кримінальні справи (за винятком справ про злочини, за які кримінальне законодавство передбачає призначення довічного ув'язнення або смертної кари, та, можливо, про злочини деяких посадових осіб, наприклад, народних депутатів, суддів...)

За принципом територіальності мають створюватись і апеляційні інстанції для оскарження судових постанов місцевих судів. Апеляційні суди доцільно утворити на базі обласних, Київського та Севастопольського міських судів, Верховного суду Автономної Республіки Крим. (Див. «Голос України» від 10.05.98).

Принцип спеціалізації в побудові системи судів загальної юрисдикції не означає, що мають існувати виключно спеціалізовані суди. Гадаю, найприйнятніший варіант — це поєднання внутрішньої спеціалізації в судах з утворенням спеціалізованих судів (на сьогодні, скажімо, це арбітражний): сімейних, адміністративних, соціальних. Бо спеціалізація усіх судів на нинішньому етапі нереальна.

Причини ті самі — недостатнє фінансування та кадрове забезпечення. Якщо в майбутньому, виходячи з фінансових можливостей, держава передбачить створення місцевих спеціалізованих судів — адміністративних, судів у справах неповнолітніх тощо, можливе таке вирішення проблеми апеляційної інстанції для них: або створення спеціалізованих апеляційних колегій в обласних та прирівняних до них апеляційних судах, або відповідних вищих апеляційних галузевих судах. Але все це має бути враховано в законі про судоустрій або судову владу. А правове забезпечення, розмежування за видами судочинства — цивільне, кримінальне, адміністративне тощо — вимагає прийняття відповідних процесуальних кодексів, котрі мають відтворювати механізм захисту прав і свобод в суді. Але закон про судоустрій повинен мати пріоритетність під час ухвалення перед основними кодексами. Оскільки норми матеріального права без норм судочинства «недієздатні». (Див. «Голос України» від 20.05.98).

Сьогодні багато проектів цього вкрай важливого закону, котрі розроблено різними відомствами (Верховним судом, Вищим Арбітражним, Мін'юстом та іншими). Ці проекти по-різному розв'язують питання побудови судової системи, і, як на мене, здебільшого відстоюючи відомчі інтереси, забувають про єдину зацікавлену сторону, котра має право на існування, — громадян. Для захисту прав яких, власне, і реформується судова влада.

Тому, на мою думку, потрібно виробити єдиний оптимальний, економічно прийнятний варіант закону. Він має грунтуватися на конституційних засадах, враховувати, безперечно, досвід правових держав світу, але водночас зберегти всі позитивні надбання української судової системи.

Прийняття такого закону могло б зрушити штучно загальмовану судово-правову реформу. І водночас стати компромісом, і досить непоганим, у пошуках порозуміння між тими, хто вже шість років намагається опрацювати концепцію реформування судової влади.

(Закінчення на 6-й стор.).

Не платити — багато розуму не треба

Точка зору

НАВРЯД чи хто заперечуватиме, що ринкові відносини має регулювати і впорядковувати держава. Це потрібно для утвердження з допомогою балансу різних мотивацій та пропорцій цілісної моделі розвитку національної економіки, а не регулювання задля регулювання, як це відбувається тепер.



І цьому мають сприяти не лише розробка та прийняття компромісного пакета нормативно-правових актів державних інститутів влади, а й створення атмосфери зацікавленості суспільства в реалізації наміченого. Державна присутність на ринку в цьому розумінні є закономірним явищем, умілою та прийнятною системою управління суспільними процесами. Зрештою, це — чистісінька політика, спрямована на реалізацію певної стратегії національних інтересів, про яку, судячи з реалій, нині можна тільки здогадуватися. Проілюструю це на прикладі ціноутворення в агропромисловому комплексі.

На сьогодні слід запровадити механізм підтримки цін на основні види сільськогосподарської продукції, не забуваючи про ринкові підходи до забезпечення сільськогосподарських виробників матеріально-технічними ресурсами, енергоносіями та послугами. Стихійне ціноутворення в Україні, на відміну від розвинених і навіть більшості країн, що розвиваються, вже засвідчило нездатність держави утримати ситуацію на контролі, уникнути зловживань, подолати диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію. На жаль, ми прагнули, але так і не захистили внутрішній ринок від зовнішнього демпінгу, бо продукція вітчизняних виробників з об'єктивних і суб'єктивних причин часто-густо не витримує цінової конкуренції. Власне, структура наших цін ще не забезпечує нам продовольчої незалежності, соціальної захищеності і безпеки від згубного тиску багатьох адміністративних рішень. Адже підвищувати ціни задля того, щоб збирати більше податків, — не вигадка. Проте перехід до вільних ринкових відносин, що по суті визначає становлення української держави, потребує вироблення принципово нових ефективних важелів соціального впливу та контролю. Створити ці важелі можна і за нинішніх умов. Досвід Української аграрної біржі переконує, що формування біржового ринку сільськогосподарської продукції — шлях не тільки до цивілізованої інфраструктури, регулювання попиту і пропозиції на цю продукцію, а й до нового ступеня соціальної інформації. Настав час реалізувати цей досвід та пропозиції на рівні найвищого законодавчого органу України.

За роки стихійного ціноутворення сталися значні перекоси у структурі цін, а диспропорція в цінах на продукцію сільського господарства і товари, які воно споживає, зросла майже в п'ять разів. Тому ситуацію потрібно терміново виправляти. Можна використати цільову дотацію для виробника. Чинний свого часу механізм дотацій споживачів як механізм державного регулювання цін засвідчив свою непридатність. Тим часом дотаційні кошти використовуються споживачем для придбання інших товарів, виробники яких у такий спосіб одержують державну підтримку. Тож і складається враження, що економіка потребує збільшення кількості грошей в обігу. Адже ми прагнемо досягти реального зростання платоспроможного попиту, внутрішнього споживання та підвищення його частки у структурі виробництва. Грошово-кредитна і бюджетна політика має спиратися не на схему «стискання грошової маси — зменшення відносного бюджетного дефіциту — скорочення попиту — зниження інфляції», а на схему «розширення попиту — зростання зайнятості і виробництва — збільшення бюджетних доходів — скорочення бюджетного дефіциту — зниження інфляції».

Першим кроком у напрямі до втілення цієї схеми має стати реформа оплати праці і відповідна корекція платежів підприємствами після отримання ними доходу. Тільки певний рівень заробітної плати (і що важливо — в матеріальній сфері) спроможний відродити і підтримувати попит, а отже, виробництво товарів певного кола. І чим більше зростатиме маса заробітної плати, тим більше зростатиме попит і виробництво, тим краще буде співвідношення між грошовою та товарною масами. А отже, і нижчий рівень інфляції.

Усі інші рішення в царині фінансової політики, які не визначатимуть пріоритету реформи оплати праці, призведуть до консервації кризового стану.

Це лише деякі, до того ж похідні, проблеми, що їх не змогли цілеспрямовано вирішити політики в парламенті попереднього скликання.

У березні нинішнього року в Україні працювала місія МВФ, яка переглянула умови програми Stand By. Основним показником, якого не дотримала Україна, є розмір дефіциту консолідованого бюджету, що вдвічі перевищив визначену межу (1430 млн. грн. проти 650 млн. грн.). Уряд нині працює над тим, щоб отримати від МВФ кредит під програму розширеного фінансування (EFF).

Нагадаю, що МВФ є специфічною міжнародною організацією, основною метою якої є підтримка ринкових перетворень в економіці країн, що мають намір інтегруватися до світової господарської системи, а не благодійна діяльність на підтримку урядів цих країн.

Тож усе залежатиме від того, чи зуміємо ми своїми силами створити сприятливе середовище для капіталовкладень, і передусім у ті галузі, які витягують на собі всю економіку України.

Богдан ГУБСЬКИЙ,
народний депутат України.

ОБСЯГИ «ТІНЬОВОЇ» ЕКОНОМІКИ в Україні нині перевищують більш як половину внутрішнього валового продукту. Тому, хоч з яких норм виходити, це — реальна загроза національній безпеці держави, державності взагалі.

«Тіньова» економіка породжує «тіньову» політику, що є свідченням хвороби всього суспільства. Для того, аби «вилікувати» таку економіку, таке суспільство, треба точно знати причини хвороби, її витоки.

У роботах О. Турчинова і В. Огородника, опублікованих у журналі «Політична думка» №3—4 за 1996 рік, глибоко проаналізовано стан, тенденції, економічна і політична структура, механізми розвитку «тіньової» економіки, запропоновано заходи, що пом'якшують її вплив на життя суспільства.

Як відомо, в Україні часто змінюються уряди.

Подаючи чергову програму діяльності Кабінету міністрів, черговий уряд обіцяє зменшити «тіньову» економіку, але щойно він іде у відставку, з'ясовується, що за час його діяльності «тіньова» економіка зміцніла, а сфера її впливу розширилася.

Головна мета цієї статті — розкрити ідеологічне коріння «тіньової» економіки, показати, що воно тісно переплетене з ідеологією реформ, з програмою «шокової терапії» Міжнародного валютного фонду і Всесвітнього банку.

ТІНЬ

Відплив «тіньового» капіталу за кордон утричі перевищує західні кредити, всі види допомоги, разом узяті

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ, народний депутат України, доктор технічних наук, доктор економічних наук, професор



Стан і тенденції розвитку

Цей підрозділ статті грунтується на узагальненні матеріалів статей О. Турчинова і В. Огородника. Як зазначено у статті О. Турчинова, «тіньова» економіка отримала таке сприятливе середовище і бурхливий розвиток тому, що владна еліта була зацікавлена в ній: «Саме цей період став головним у формуванні нової пірамідальної структури влади і перерозподілі підконтрольного їй економічного потенціалу» (О. Турчинов).

Структура «тіньової» економіки пройшла два етапи: спочатку — від галузевих міністерств до підприємств, а потім — зміцнення на регіональному рівні: «організаційний зв'язок керівництва регіонів, регіональних силових структур, податкових служб, які контролюють і дають дозвіл, а також інших підрозділів місцевого держапарату і залежних від них підприємств і установ визначив домінуюче становище їх у піраміді влади» (О. Турчинов).

Оскільки «контрольний пакет» акцій в економіці вже належить «тіньовій» економіці, вона й має вирішальне значення і вплив на владну еліту.

«Тіньова» економіка життєздатна, бо вона зрощена з банківською системою, з частиною чиновництва владної еліти і керівництва великих підприємств. Ідеолог монетарної економічної політики Фрідмен ринкову систему такого типу, народжену саме за його ідеологією, назвав «номенклатурним капіталізмом».

Така масова криміналізація суспільства супроводжується реабілітацією кримінального світу.

Значну частину народу України доведено до відчаю злиднями та безнадійністю, і вона почала пов'язувати своє становище з незалежністю. «Нація розкололася на «патріотів» і «непатріотів», а державі загрожує втрата легітимності в очах значної частини населення» (О. Турчинов). Безвихідне становище і тих «непатріотів», котрі прагнуть відновлення СРСР, адже в Росії з «тіньовою» економікою становище ще гірше, а «досягнення» демократії в Росії відомі. Це й «соціальні технології» влади Б. Єльцина, які ідеологічно цілеспрямовано обробляють свідомість людей, це й збереження цілісності держави шляхом знищення десятків тисяч простих громадян, це й застосування аморального принципу «мета виправдовує засоби».

«Тіньовики» — великі прихильники саме нинішньої приватизації, бо, як пише В. Огородник, для них вона — легальна експлуатація загальнонаціональної власності.

Україна стала батьківщиною для восьми типів економічних парадоксів: посередник, новий тип підприємця, платня іноземним фірмам за поглинання нашого ринку, наднизький рівень заробітної плати у людей чесної кваліфікованої праці, антиринкова модель банківської системи, орієнтація на чужі товари, витіснення науково-технічної інтелігенції на узбіччя суспільного розвитку і «тіньова» економіка.

Отже, Україна наблизилася до того бар'єра, за яким економіка вже не реагує на рекомендації економічної науки, бар'єра, за яким відбувається «латиноамериканізація» країни.

Як пише академік П. Толочко, «реформатори-тіньовики» будують в Україні «систему державно-кланового капіталізму в її відомому банановому варіанті, і це їх влаштовує». Владна еліта, на його думку, «власними руками створює революційну ситуацію і в результаті може втратити все...

Політична і владна еліта України, декларуючи гасло турботи про своїх підданих, ніколи не докладала особливих зусиль для його реалізації... А народ України довірливий, практично безмовний. Його називають мудрим і терплячим, а він просто інертний» («Голос України», 1997, 31 травня).

«Відплив» тіньового капіталу за кордон утричі перевищує західні кредити, всі види допомоги, разом узяті.

Витоки

Витоки «тіньової» економіки — у концепції «шокової терапії» Міжнародного валютного фонду і Всесвітнього банку, яку беззастережно сприйняла владна еліта України.

Програма «шокової терапії», розроблена фахівцями МВФ та ВБ, передбачає протягом 10—15 років трансформацію суспільного устрою за жорсткою схемою таким чином, щоб досягнути «точки безповоротності» як кінцевої мети реформ, за реалізацію якої суспільство має заплатити високу економічну і соціальну ціну.

За своєю суттю ця програма винятково руйнівна, вона «усуває будь-яку можливість для позитивного росту й розвитку економічного потенціалу суспільства» (Т.Н. Душанич та ін. «Економіка перехідного періоду»).

Перший етап макроекономічної стабілізації програми «шокової терапії» передбачав жорстку податкову і кредитну політику щодо виробничої сфери за одночасної лібералізації внутрішньої і зовнішньоекономічної діяльності. До того ж завданням першого етапу було ліквідувати «зайві» гроші у громадян (заощадження) і підприємств шляхом свідомо запущеної інфляції, яка, як відомо, переросла у гіперінфляцію, в «інфляційну» революцію.

Проміжна мета цього етапу — привести всю виробничу сферу на межу банкрутства через кризу платежів. А для того, щоб «...не трапилося соціального бунту в суспільстві, потрібно швидко ухвалити один великий «пакет» законів, причому без великих дискусій і обговорення в суспільстві» (Т. Н. Душанич та ін.).

Тепер зрозуміло, за чиїми порадами ліквідовано заощадження громадян України, штучно створено проблему неплатежів і весь час висувається з боку уряду і адміністрації Президента ідея пакетного розгляду законопроектів у Верховній Раді України (за зразком податкового пакета під час прийняття бюджету України на 1997 рік).

Програма «шокової терапії» побудована винятково на монетарній економічній теорії Фрідмана, на позиціях неоконсервативної, неоліберальної школи і реалізується за односторонньою моделлю максималізації прибутку, моделлю класичного (дикого) капіталізму (вільного ринку), спираючись на концепцію Адама Сміта і Чиказької школи (XVIII—XIX ст. ст.) протиставлення суспільства, виробництва і держави.

Це реформи без соціального та етичного змісту: за рахунок зубожіння більшості та збагачення меншості з допомогою перерозподілу, а не праці. Як економічна стратегія пропонується трифазна послідовна стратегія економічного розвитку Дж. Сакса (фінансова стабілізація, розвиток ринкових структур, структурні зміни промисловості), що, як я вже підкреслював, задовольняє всім умовам закону деградації ринку. «Фінансова стабілізація» таких реформ зрештою прокладає шлях у стагфляційну западню (М. Павловський. «Шлях України». К., «Техніка»).

Сьогодні вже ряд свідомо мислячих економістів розуміють, що продовження реформ за концепцією «шокової терапії» — це шлях до деградації, до національної катастрофи. Цю небезпеку усвідомлює і Президент України в своєму зверненні до народних депутатів України 8 липня 1997 року, в якому він закликає всіх до «об'єднання для мобілізації усіх ресурсів, для таких дій, що здатні не допустити національної катастрофи».

Спад виробництва на квітень 1997 року становив 61,6%, безробіття, з урахуванням прихованого, — 40%, а в науці — 90%, за межею бідності перебуває 80% населення України. Всі ці параметри кризи істотно перевищили параметри кризи США 1929—1933 рр. Тоді в США спад виробництва досяг 46%, безробіття — 35%. США були відкинуті назад в економічному розвитку на 20 років, а Україна сьогодні відкинута назад майже на 45—50 років. Але США виходили з цієї кризи з допомогою економічної революції Кейнса, яку реалізував у «новому» курсі Ф. Рузвельт.

А нам міжнародні фінансові організації і радники Президента України пропонують продовжити реформи за прийнятою концепцією «шокової терапії», приступити до другого її етапу.

Усе це дає підстави стверджувати: проблема неплатежів в Україні, знищення заощаджень населення — це свідомо, штучно створені проблеми як наслідок благотворного сприйняття владною елітою концепції програми «шокової терапії» МВФ і ВБ.

Якщо врахувати вищевикладене тут і в роботах О. Турчинова і В. Огородника, то логічно дійти висновку: програма «шокової терапії» МВФ і ВБ, нинішній курс реформ є живильним грунтом, невичерпним джерелом «тіньової» економіки, організованої економічної злочинності та корупції.

Ідеологічне коріння

Тепер установимо, в чому ідеологічна основа «шокової терапії» та її «надбання» — «тіньової» економіки.

Для того, щоб усвідомити ідеологічне коріння нинішньої системної кризи в Україні (економічної, політичної, духовної, моральної, екологічної), треба зіставити економічні моделі з цінностями, ідеалами, світоглядом, поглядами на світ і людину в історичному аспекті.

З другого боку, слід врахувати, що на кожному етапі розвитку суспільства, його інтелектуального збагачення відбувається природний взаємний вплив природничих наук та економічної теорії, тобто наукова картину світу кожного нового етапу розвитку суспільства має свій вплив на формування його ідеології, що, як правило, є особливою для кожного регіону земної кулі.

Модель ринкової економіки Адама Сміта та механіки Ньютона

Поняття, на яких і сьогодні базується ведення господарства, сформулював ще Арістотель. Це поняття економіки і хрематистики (ринкової економіки).

Економіка (що означає «ведення дому») — вид діяльності, виробничої і комерційної, який дає матеріальне забезпечення домашнього господарства, забезпечує потреби людини та суспільства.

Хрематистика (ринкова економіка) — вид виробничої і комерційної діяльності, який має на меті нагромадження багатства незалежно від його використання, тобто нагромадження як найвищу мету діяльності.

Хрематистика стала основою класичної політекономії, яку започатковано в роботах Давида Рікардо та Адама Сміта.

Класична політекономія Адама Сміта підійшла до свого об'єкта дослідження незалежно від поняття добра і зла.

Звернімо увагу на очевидну річ, яку прихильники класичного (дикого) капіталізму прагнуть зітерти в громадській свідомості з допомогою ідеології: ринкова економіка не є чимось природним і універсальним. Це лише недавня соціальна конструкція, що виникла як глибока мутація в дуже специфічній культурі.

Ринок зображено такими ідеологіями просто як механізм інформаційного зворотного зв'язку, що стихійно регулює виробництво відповідно до суспільних потреб через потік товарів, тобто як механізм контролю, альтернативний плану.

Звернімо увагу й на те, як виникло поняття «ринкова економіка».

Ринок продуктів (бартер) виник разом з першим розподілом праці й існує ще й досі в примітивних товариствах (в Україні — й сьогодні).

А ринкова економіка виникла тоді, коли на товар перетворилися речі, які для традиційного мислення аж ніяк не могли бути товаром, — гроші, земля й людина (робоча сила). Це глибокий переворот в типові раціональності, метафізиці і навіть у релігії, а не тільки в економіці.

Психологія індивідуалізму власника, яку підтримує сучасне суспільство, закладена в XVI—XVII століттях під час реформації та наукової революції. З цього кореневища виросла нова антрополітична модель, яка тісно перепліталася з розвитком природничих наук.

Спочатку, в період тріумфу ньютонівської картини світу, ця модель базувалася на метафорі механічного (навіть не хімічного) атома, що рухався згідно з законами Ньютона.

Сучасне суспільство побудоване на концепції людини-атома (індивід латинською означає — «неподільний», грецькою — «атом»).

Кожна людина є неподільна цілісна часточка людства, тобто розриваються всі людські зв'язки, в які раніше людина була включена. Відбувається індивідуалізація (атомізація) суспільства, його розпорошення на вільних індивідуумів. З цього поняття людини-атома виходить нове уявлення про приватну власність як про природне право.

Саме це вихідне сприйняття неподільності індивіду породило відчуття власності, пов'язане, передусім, із власним тілом. Тобто відбулося відторгнення тіла від особистості та його перетворення на власність. До цього поняття «я» включало в себе і дух, і тіло як неподільне ціле. Так з виникненням поняття ринкової економіки почали казати «моє тіло» (робоча сила).

Це перетворення тіла на власність створило умови для еквівалентного обміну на ринкові праці, бо робоча сила стала особливим видом товару. Так виник міф про «людину економічну» — homo ekonomicus, яка створила ринкову економіку.

У ринковій економіці відсутній дуалізм «індивід—суспільство» попри те, що люди-

на завжди прилучена до солідарних структур — сім'ї, релігійного, наукового, спортивного товариства, партії, трудового колективу, навіть корумпованої, організованої банди злочинців.

Перетворення людини на атом, за ідеологією ринкової економіки Адама Сміта, змінило й ідею держави, головним завданням якої тепер стає охорона приватної власності.

Тільки така держава-охоронець, наділена поліцейськими функціями та авторитетом, здатна ввести у законні рамки вільну конкуренцію — цю війну всіх проти всіх. Як писав А. Гойнті, «у західному світі... зрештою, з'являється тоталітарний тип держави, який поєднує в собі західний геній організації і механізм з надзвичайною здатністю закабалення душ, якій могли б позаздрити тирани всіх часів і народів... Відродження поклоніння Левіафану стало релігією, і кожний мешканець Заходу зробив у цей процес свій внесок».

Модель ринкової економіки Адама Сміта, концепції людини-атома, має ще один грунт — це ньютонівська механічна картина світогляду, яку було органічно сприйнято культурою Заходу. Як машину тоді розглядали все, навіть людину.

Адам Сміт слідом за Ньютоном також увів у свою модель ринкової економіки потойбічну силу, «невидиму руку», яка приводила б її у рівновагу (бо сама по собі ринкова економіка рівновагу вочевидь не зберігала). «Невидима рука» використовувалася в механіці Ньютона для пояснення руху під дією гравітації.

Від механіки до термодинаміки. Від Адама Сміта до Карла Маркса

Наукова картина світу весь час змінювалася. В XIX столітті було зроблено важливий крок уперед від ньютонівського механізму, що оперував такими категоріями, як маса і сила, до термодинаміки, що оперувала вже такими універсальними поняттями, як енергія і робота, не заперечуючи поняття маси і сили.

У картині світу з'являється неминучість, нелінійні співвідношення. Цю трансформацію світогляду Саді Карно освоїв Карл Маркс і переніс її у політекономію.

Маркс увів в основну модель політекономії цикл — відтворення виробництва — аналог ідеального циклу Карно теплової машини. Замість елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар—гроші» (у Карно — «тиск—об'єм») — увесь ланцюжок об'єднаних у систему операцій, що відтворюють повний цикл, який не може бути ідеальним, бо в ідеальному циклі неможливо виконати корисну роботу. Якщо в термодинамічному циклі для виконання корисної роботи треба виділяти енергію з палива, тобто паливо стало особливим видом товару, що містив у собі приховану енергію, давно нагромаджену природою, що дало б змогу виконувати корисну роботу.

За цим методом Маркс увів свою аналогію — цикл відтворення виробництва, в якому аналогом палива став особливий товар — робоча сила.

По суті, в переході від циклу Карно до циклу відтворення виробництва було зроблено неусвідомлений кидок до неврівноваженої термодинаміки, кидок через цілу наукову епоху.

Фабрика, об'єднуючи пальне (акумулятор енергії) із живою системою робітників (акумулятор негентропії) і технологій (акумулятор інформації), означала якісне зрушення в ноосфері і, таким чином, принципово змінювала картину світу.

Маркс значно випередив свій час. Він увів у політекономію системні уявлення про синергізм, які не вміщалися в механістичну модель.

Маркс зробив ще один важливий крок, об'єднавши модель політекономії з ідеєю еволюції.

Таким чином, Маркс увів поняття технічного прогресу як внутрішнього чинника циклу відтворення виробництва.

У немарксистській політекономії великий вплив мало еволюційне вчення Дарвіна («соціал-дарвінізм»), у якому важливе місце посідала концепція боротьби за виживання. Наприкінці XIX — початку XX століття «соціал-дарвінізм» став популярним не тільки через свої претензії обгрунтувати суспільні науки на основі біології, а й, передусім, завдяки своїй ролі в обгрунтуванні економічного лібералізму та примітивного промислового капіталізму.

Біологізація політекономії інтенсивно триває й сьогодні. **Пропустивши кілька сходинок, проаналізуємо, як відбулася модернізація політекономії у процесі «економічної революції Кейнса» в першій половині XIX століття.**

Кейнс узагалі заперечував методологічний індивідуалізм — головну опору класичної політекономії. Він вважав атомістичну (індивідуалістичну) концепцію неприйнятною для економіки, де діють «органічні спільноти», які вписуються в принципи детермінізму і редукціонізму.

У тридцяті роки XX століття індустріальна економіка стала такою великою системою, що «невидима рука» ринку (вільна конкуренція) виявилася нездатною повертати її у стан рівноваги, навіть у масштабі ядра — розвинених капіталістичних країн.

Включивши системні ідеї у теорію економіки, Кейнс привів її у відповідність до методологічного рівня сучасної йому науки, обмеживши лише частково вплив детермінізму.

Роль «планової» основи в економіках Заходу особливо наочна в період криз. Економісти-класики (теоретики вільного ринку) і неолібералі вбачають вихід із кризи у скороченні державних витрат (збалансування бюджету) і прибутків працюючих (зниження реальної заробітної плати і безробіття).

Кейнс, навпаки, вважав, що непрацюючі заводи та незайняті робочі руки — ознака помилковості, шкідливості всієї класичної політекономії. Його концепція виходу з кризи базується на інтенсивних капіталовкладеннях держави за зростання дефіциту бюджету доти, поки не буде досягнуто цілковитої зайнятості.

Позичай у майбутнього, аби тільки виробляти. А ми сьогодні діємо навпаки: обмежуємо дефіцит бюджету, беремо позику у майбутнього, але тільки не виробляємо, а ще й скорочуємо виробництво, бо такі умови співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

Ф. Рузвельт, діючи за рекомендаціями Кейнса, не тільки врятував від краху США, а й усю земну цивілізацію. Ф. Рузвельт мав мужність подолати опір експертів-консультантів і приватного сектора, за що йому вічно має бути вдячна Америка.

А коли ж лідери нашої держави відмовляться, за прикладом Ф. Рузвельта, від аналогічних за поглядами зарубіжних і своїх експертів-консультантів і врятують Україну від краху?

Корисно зазначити, що коли Ф. Рузвельт 1938 року зробив спробу відступити від концепції Кейнса і збалансувати бюджет, він отримав найшвидший спад за всю економічну історію США: за рік безробіття підстрибнуло до 19%, а приватні капіталовкладення впали вдвічі.

У США дефіцит державного бюджету з 1939 по 1943 рік підвищили з 4 до 57 млрд. доларів, безробіття впало з 19% до 1,2%, виробництво збільшилося на 70%, а в приватному секторі — на 100%. Саме тоді економіка США досягла свого ритму. Експеримент відбувся.

Ще 1894 року в роботі майбутнього першого міністра фінансів Української Народної Республіки Михайла Туган-Барановського «Промислові кризи в сучасній Англії, їх причини і вплив на народне життя» було закладено інноваційну норму економічного розвитку.

М. Туган-Барановський зробив революційний висновок: виробництво керує споживанням і це відбувається через накопичення капіталу та його інвестування в нові технології і виробництво, всупереч моделі А. Сміта, яка «вирощена» законом Сея: споживання і попит керують виробництвом.

«Інноваційну хвилю» М. Туган-Барановського підхопили прогресивні вчені розвинених країн, і це стало навіть їх ознакою — Шпітгофф, Шумпетер, Солоц та ін. Лауреат Нобелівської премії Р. Солоу (США) доводить, що тільки науково-технічний прогрес може забезпечити безперервно зростаючий рівень життя.

У теорії макроекономіки поняття технологічних змін пов'язані з двома відомими поняттями і проблемами економічної статики та динаміки, врівноваженого чи неврівноваженого стану, що введені в економіку Дж. Б. Кларком. Маю зазначити, що корисним при цьому для повнішого розуміння місця та ролі державного регулювання економіки є також поняття стійкості економічної системи, введене мною. (Див. «Шлях України»).

Аналіз першої — статичної — ситуації розвинувся в межах так званого неоконсервативного підходу (монетарна економічна теорія Фрідмена), де головним предметом були принципи набуття врівноваженого економічного стану при заданих, стабільних чинниках виробництва. Такий підхід базується на тому, що економіка стабільна і являє собою стабілізований замкнений кругообіг ресурсів, продукції, грошей.

Аналіз неврівноваженої ситуації економічної динаміки пов'язаний з іменами М. Туган-Барановського та Й. Шумпетера.

З викладеного стає очевидним висновок про те, що оскільки в Україні відбуваються великі зміни, збурення в економіці, вона не стабільна і, таким чином, ідеологія монетарної економічної теорії (врівноважена стабільна ситуація) цілком аж ніяк не придатна для економіки перехідного періоду, який переживає Україна.

Наша країна надзвичайно швидко втрачає конкурентоспроможність своєї продукції не тільки на зовнішньому ринку, а й на своєму внутрішньому. Водночас конкурентоспроможність держави — це її здатність генерувати і швидко оволодівати інноваціями.

Держави, уряди, економісти-патріоти яких розуміють силу «інноваційної хвилі», неодмінно досягають «економічного дива». Це — Японія, Німеччина, Південна Корея, Китай та ін.

Так, у Південній Кореї збільшення внутрішнього валового продукту в 36,6 разу за 17 років досягнуто завдяки зростанню витрат на науку в 220 разів. В Україні, за спаду виробництва за перші 5 років реформ удвічі, фінансування науки зменшилося в 10 разів. 90% кредитів укладено в торгівлю, а не в науку та виробництво.

Важливо зазначити, що інноваційний процес може бути ефективним лише за умови цілеспрямованого, системного втручання держави в економіку.

У 60-ті роки XX століття після завершення післявоєнної структурної зміни економіки Заходу там посилилася «консервативна хвиля», яка поклала початок відкочуванню до механічної моделі політекономії Адама Сміта. Ця хвиля піднесла на гребінь теоретиків неолібералізму, консерваторів і монетаризм. Тиск на кейнсіанську модель і соціальну державу шалено наростав. Приватний індивідуалізм дедалі більше почав привертати увагу до культури. При цьому настанови неолібералів були багато в чому радикальніші, аніж погляди Адама Сміта. Знову підтвердилося цілковите відчуження від етичних цінностей. М. Фрідмен декларував: «позитивна економічна теорія є або може бути об'єктивною наукою в такому самому розумінні, як і будь-яка інша природнича наука».

Якщо на Заході лише частина, то в Росії і колишніх республіках Союзу переважна частина наукового товариства, через більшовизацію мислення в період «горбачовської» перебудови і в подальшому підтримала неоліберальний поворот. Цей поворот, причому в гіпертрофованій формі, підтримала також частина наукового товариства.

Як акцентує С. Кара-Мурза, «це — унікальний випадок в історії, коли під впливом своїх соціальних інтересів наукова еліта виступає в ідеології як сила обскурантистська, антинаукова..., це спричинило хворобливі явища, які більшою мірою вплинули і на розвиток культурної кризи індустріалізму».

Якщо на Заході є шанс для наукової об'єктивності внаслідок того, що там панує сукупність економічних теорій, серед яких найпотужнішою є «інноваційна хвиля», яка зародилася в Україні в роботах М. Туган-Барановського і поширюється, не стихаючи, в розвинених країнах, то трагедія України (та й інших республік колишнього Союзу) полягає в тому, що вони захоплені єдиною потужною «неоконсервативною хвилею» і багато політичних і державних лідерів у її каламутній воді не бачать, не відчувають, та й не визнають інших економічних течій, у т. ч. найбільш прогресивної «інноваційної хвилі», що зародилася в Україні, яку, проте, не сприймають і не заохочують сучасні ідеологи реформ у нас.

Повернення до лібералізму означало накладання ідеологічного табу на ту лінію в розвитку політекономії, яка мала за мету включити в її категорії поряд з традиційними економічними категоріями вартості, ціни та прибутку ще й абсолютну категорію — витрати енергії. Так народився сьогодні вже знаменитий афоризм: «Чому я маю жертвувати своїм благополуччям заради майбутніх поколінь — хіба вони чимось пожертвували заради мене?». Це завершення антропологічної моделі Заходу, коли розривається навіть споріднений зв'язок поколінь людей-атомів.

Отож, радикальна відмова від концепції Кейнса і М. Туган-Барановського є запереченням будь-яких цінностей для майбутніх поколінь.

Ось і виходить, що розвинені країни на українській «інноваційній хвилі» М. Туган-Барановського прямують у XXI століття, до постіндустріального суспільства, а Україна на «неоліберальній хвилі» М. Фрідмена розвернулася назад, у XVIII століття, до класичного (дикого) капіталізму.

Тепер зрозуміло, що ця неоліберальна ідеологія — основна причина зростання злочинності, бо вона відділила дух від тіла, знецінила етику і мораль, розриває зв'язки з майбутніми поколіннями, перевагу віддає не розумові, а інстинктам. Як сказав у 1984 році ідеолог неолібералізму в Європі Фрідріх фон Хайєк, «існування ринкової економіки необхідне, щоб люди позбулися деяких природних інстинктів», серед яких він виділив інстинкт солідарності та співчуття.

Висновки

Оскільки сучасні реформи в Україні базуються на програмі «шокової терапії» МВФ і ВБ, на ідеології неоконсерватизму, неолібералізму, монетарній економічній політиці Фрідмена, джерела яких — у моделі ринкової економіки Адама Сміта, ідеології, що вириває людину-атома із світу і протиставляє її світові, відділяє дух від тіла, знецінює мораль і етику, виправдовує все задля багатства, тобто не має нічого святого, то, звісно, що вона не заперечує ідеології організованої злочинності та корупції, яка служить фундаментом «тіньової» економіки.

Це означає, що ніяке посилення поліцейських функцій держави не розв'яже проблеми злочинності, воно лише прискорить утворення тоталітарного режиму в країні, що закладено в концепції Адама Сміта.

Найефективнішим способом боротьби з «тіньовою» економікою і, отже, з організованою злочинністю та корупцією є зміна курсу та ідеології реформ.

Необхідна відмова від неолібералізму, монетарної економічної теорії як базової, відмова від концепції програми «шокової терапії».

Потрібна опора на концепцію Кейнса — усе задля зростання виробництва:

— системне втручання держави в економіку, підвищення дефіциту бюджету аж до повної зайнятості населення;

— підпорядкування банківської системи інтересам вітчизняного виробництва, зростання заробітної плати задля зростання купівельної спроможності населення.

Необхідно опиратися на українську інноваційну концепцію М. Туган-Барановського: неухильне підвищення добробуту населення лише за умови науково-технічного прогресу.

Технологічне лідерство — задля національної безпеки держави.

Науково-технічний прогрес — шлях до постіндустріального, інноваційного суспільства — суспільства добробуту, злагоди і взаєморозуміння.

Опора на єдність духу і тіла, духовності та моралі, нерозривність зв'язків між поколіннями, відродження солідарності та співчуття.

Таким чином, реформи з опорою на сукупність економічних теорій, реформи за своєю, українською, моделлю, реформи за тріадою «наука і прогрес — власне виробництво і зайнятість — єдність духовності й моралі» — запорука перемоги добра над злом, законності, гуманності — над «тіньовою» економікою, над організованою злочинністю і корупцією шляхом відмирання коріння та пересихання їх витоків, які закладено в програмі «шокової терапії» МВФ і ВБ, в ідеології неоконсервативної, неоліберальної течії ринкової економіки за моделлю Адама Сміта.

Захищати права і свободи

(Початок на 3-й стор.).

Не деталізуючи, зазначу, що в законі про судоустрій треба вирішити такі питання: завдання і місце суду в забезпеченні правосуддя; принципи організації і діяльності судової системи, її структурування, усі ланки та їх компетенція, взаємодія між ними; механізми призначення та обрання на посаду судді, а також призначення на адміністративні посади і звільнення з них у кожній судовій ланці: залучення народу до участі в здійсненні правосуддя; організація допоміжного персоналу суду та судової адміністрації; судове самоврядування; кадрове, організаційне та матеріально-технічне забезпечення судів та низку інших питань. Уже з цього переліку випливає, що недостатньо прийняти лише закон про судову систему, яка, по суті, є складовою судоустрою, доконечна потреба саме у законі про судоустрій або судову владу. В ньому обов'язково треба зазначити, що судова влада — орган здійснення судового контролю, арбітр у розв'язанні правових конфліктів між громадянином і державою, між громадянином і юридичними особами. І виконує свою місію шляхом судочинства у конституційних, цивільних, кримінальних та адміністративних справах. До речі, закон такого змісту дозволить уникнути прийняття значної кількості законів, котрі мали б забезпечити організацію діяльності правосуддя. А це означає, що практично буде виключено неминучий повтор деяких норм.

Крім того, оскільки судово-правова реформа має бути комплексною, чіткого визначення потребують і шляхи реформування органів дізнання і досудового слідства. Останнім часом намітилася непогана тенденція до диференціації у створенні розгалуженої системи органів попереднього розслідування. Цілком слушним є також створення галузевих органів дізнання. Але водночас є пропозиції щодо створення слідчих структур у податкових органах. Ці пропозиції, між іншим, висловлюють як довід проти доцільності створення єдиного слідчого комітету! На мою думку, втілення таких пропозицій може призвести до послаблення координації діяльності слідчих органів. Взагалі, реформування органів дізнання і досудового слідства треба спрямувати на чітке розмежування їх функцій, диференційований підхід до визначення процесуальної процедури в залежності від вчиненого злочину, розширення процесуальної самостійності слідчого та підвищення його статусу.

Мені здається, доцільно повернутися до пропозиції щодо створення єдиного слідчого комітету, яку містила концепція судово-правової реформи, розроблена під моїм керівництвом у 1995 році. (Див. «Урядовий кур'єр» від 18.10.1994 р.).

Як відомо, Конституція передбачила реформування органів прокуратури, яке має проходити відповідно до її функціональних обов'язків (ст. 121) та з урахуванням нової судової системи та системи органів досудового слідства. Головним є визначення правового статусу прокуратури як самостійної державної структури, передача іншим органам тих функцій прокуратури, які вилучені з її компетенції Конституцією; відокремлення функції обвинувачення в суді від функції нагляду за додержанням законів органами, які проводять досудове слідство, визначення змісту і меж представницької функції інтересів громадянина і держави в суді. Щодо громадян, то прокурор має представляти інтереси осіб, які неспроможні самі захистити свої законні права і інтереси (скажімо, через похилий вік, стан здоров'я тощо) Крім того, п. 4 ст. 121 Конституції покладає на прокуратуру здійснення функції нагляду за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. І ці функції треба чітко визначити в новому Кримінально-виконавчому кодексі. І ще одна проблема. Статистична звітність. Маю на увазі сам підхід до звітності. Всі відомства подають власні статистичні збірки — МВС, суди, прокуратура. Тому немає можливості прослідкувати історію злочину — від моменту його скоєння до розкриття і відбування покарання за нього. Даруйте, але ж це «ховає» реальну картину!

Тож проблем багато. І настав час їх розв'язувати. Проте не варто знову сперечатися, треба замислитись: якщо правову реформу знову загальмують, Україну буде відкинуто на декілька років назад, і пастиме вона задніх на шляху до правової держави, а її громадяни не матимуть надійного захисту своїх прав і інтересів і не матимуть!

Василь ОНОПЕНКО,
народний депутат України,
кандидат юридичних наук.



УКРАЇНСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ: ЯК ЙОГО БАЧАТЬ В ЄВРОПІ

***КОНГРЕС** місцевих і регіональних влад Європи (КМРВЄ) — структурна одиниця Ради Європи, завдання якої — сприяння розвитку самоврядування у країнах—членах цієї організації. 26—28 травня у Страсбурзі відбулася чергова сесія конгресу, на якій було детально розглянуто питання щодо стану місцевої та регіональної демократії в Україні, ухвалено відповідну резолюцію та рекомендації українському керівництву. «Голос України» вже розповідав (30 травня) про перебіг подій та результати сесії. Але, зважаючи на актуальність теми та інтерес до неї наших читачів, сьогодні ми друкуємо один з документів, ухвалених конгресом. Саме «Рекомендації з місцевої та регіональної демократії в Україні» дають добре уявлення про те, як бачать наше самоврядування в Європі і чого від України, як від члена Ради Європи, там чекають.*

Конгрес місцевих і регіональних влад Європи

П'ята сесія

РЕКОМЕНДАЦІЇ З МІСЦЕВОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

КОНГРЕС:

1. Вітає доповідь про стан місцевої та регіональної демократії в Україні, підготовлену А. Шенаром та К. Бодфішем за участю експерта-консультанта, складену за результатами кількох відвідин країни, у тому числі у зв'язку з муніципальними й регіональними виборами, що відбулися 29 березня 1998 року, а також за результатами дискусій з асоціаціями, установами й діячами України.

2. Відзначає, що українська Конституція визначає і захищає місцеве самоврядування і що 1997 року в країні було прийнято загальне законодавство з місцевої адміністрації.

3. Нагадує, що ратифікація Європейської хартії про місцеве самоврядування означає, що її принципи мають бути запроваджені в діяльність усіх суб'єктів місцевого самоврядування в Україні.

4. Нагадує, що Бюро КМРВЄ за час після останньої пленарної сесії КМРВЄ кілька разів обговорювало стан справ з реформами у сфері місцевої та регіональної демократії в Україні, в результаті чого керівництву українського уряду та представникам українського парламенту було адресовано кілька рекомендацій.

5. Нагадує, що ці рекомендації принципово стосуються таких питань:

а) необхідності досягнення кращого співвідношення між потребами центрального та місцевого апарату управління Києва та Севастополя, і, особливо, передання їхнім обраним головам та радам власних адміністрацій, які були б їм підпорядковані та підзвітні відповідно до статті 3 Європейської хартії про місцеве самоврядування;

б) необхідності проведення найважливіших демократичних реформ по всій країні для того, щоб обрані обласні, районні та міські ради мали свої власні адміністрації, підпорядковані та підзвітні перед ними, і щоб запропонований парламентом закон про місцеву адміністрацію, на який в даний час Президентом накладено вето, був прийнятий;

в) необхідності поваги та дотримання закону про статус обраних депутатів, що чітко забороняє суміщення посад муніципальних і регіональних депутатів з адміністративною роботою в їхніх власних виконавчих органах.

6. Відзначає, що існує серйозний дефіцит в області законодавства з місцевого самоврядування і що обіцянки щодо нового законодавства, дані КМРВЄ у вересні 1997 року, виконано не було, а існуюча практика не завжди відповідає принципам Хартії.

7. Звертає увагу на те, що сьогоднішній політичний клімат в Україні позначений конфронтацією між Президентом та парламентом з питань, які, серед іншого, стосуються проблем місцевої та регіональної демократії, де обидві сторони стверджують свої прерогативи та верховенство, що немає конституційної ясності щодо розв'язання питання.

8. Звертає увагу на те, що така конфронтація вилилася у серію неприємних і шкідливих інцидентів та подій, серед яких такі:

а) усунення 1997 року обраного голови Київської міськради, який, усупереч рішенню Верховного Суду у січні 1998 року, досі не в змозі виконувати свої функції і не має доступу до своїх опечатаних службових приміщень, що перебувають під постійною охороною міліції;

б) низка тривожних інцидентів в Одесі, зокрема під час останньої передвиборної кампанії, які виникли через конфлікт місцевої та регіональної влади і створили атмосферу залякування й нестабільності у виборчому кліматі.

9. Відзначає активну участь населення в останніх муніципальних і регіональних виборах 29 березня 1998 року, в яких як спостерігачі взяли участь делегати КМРВЄ та представники місцевих політичних партій, котрі не знайшли серйозних порушень у день виборів, за винятком спроби махінацій зі списками кандидатів в Одесі.

10. Шкодує, однак, що під час передвиборної кампанії в деяких місцях піддавалися цензурі або були закриті газети; деякі кандидати мали неоднакову змогу виступів у засобах масової інформації; в останню мить вносилися зміни щодо кордонів виборчих дільниць; існувала неясність стосовно прямих виборів голів міст та їхніх рад у Києві та Севастополі.

11. Глибоко шкодує, що після декількох тижнів повної невизначеності з приводу можливості проведення прямих виборів у Києві та Севастополі їх, врешті, було скасовано напередодні виборів рішенням Конституційного Суду, що позбавило мешканців цих міст можливості повністю використати свої права та обов'язки в демократичній державі.

12. Однак вважає, що результати виборів в країні можуть викликати деякий прогрес в розвиткові місцевої та регіональної демократії.

РЕКОМЕНДУЄ УКРАЇНСЬКОМУ КЕРІВНИЦТВУ

13. Щоб новообраний український парламент як першочергове завдання обговорив та прийняв законодавство у сфері місцевого та регіонального самоврядування, яке відповідало б принципам Європейської хартії про місцеве самоврядування і Конституції України, документам, що гарантують право самоврядування містам, районам, областям.

14. Щоб новообраний парламент, приймаючи дане законодавство, чітко розділив роль і сфери відповідальності різних рівнів керівництва.

15. Таке законодавство має включати:

а) новий статус для міст Києва й Севастополя, який вніс би ясність в роль центрального й місцевого рівня керівництва і який, особливо, дасть право новообраним головам і депутатам мати свою власну адміністрацію, яка б їм підпорядковувалася й була їм підзвітна відповідно до статті 3 параграфа 2 Європейської хартії про місцеве самоврядування;

б) норми, які забезпечували б у цій великій країні право обраним обласним, районним і міським радам мати свої власні адміністрації, які б їм підпорядковувалась і були підзвітні, як це зазначено в статті 3 параграфа 2 Європейської хартії про місцеве самоврядування;

в) норми, які забезпечували б можливість для влади на обласному, районному і міському рівні мати достатні кошти для виконання своїх функцій, а також право збирати податки;

г) чітку позицію з питання приватизації та власності на муніципальну землю та нерухомість;

д) посилення й суворе застосування закону про статус обраних депутатів з тим, щоб новообрані депутати не могли обіймати посади у своїй власній адміністрації.

16. Просити Раду Європи надати допомогу в розробці вищезгаданого законодавства.

17. Щоб Президент та парламент намагалися співробітничати у більш прийнятний, ніж досі, спосіб, щоб гарантувати ухвалення вищеназваного законодавства в якнайкоротші терміни, що поклало б край відсутності дефіциту законодавства і краще відповідало б принципам Європейської хартії з місцевого самоврядування, підписаної та ратифікованої Україною.

18. Якнайшвидше провести старанно організовані, із залученням спостерігачів, вибори на посади голів міських рад у містах Києві і Севастополі відповідно до чинного законодавства.

19. Якнайшвидше провести і опублікувати результати розслідувань зазначених порушень у ході передвиборної кампанії (залякування кандидатів, їх викрадення, взяття під варту кандидата та інші акти насилля), які мали місце в деяких населених пунктах у день місцевих та регіональних виборів 29 березня.

20. Надати підтримку розвитку і зміцненню політично незалежних асоціацій муніципалітетів в Україні.

21. Приймати й застосовувати рішення Верховного Суду щодо місцевого і регіонального самоврядування.

РЕКОМЕНДУЄ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ РАДИ ЄВРОПИ:

22. Включити до програми семінарів і програми сприяння розвитку України на 1998 та 1999 роки як одну із складових частин Спільної програми з Європейським союзом такі теми:

а) роль, статус і функції столиць і головних міст;

б) роль КМРВЄ в посиленні місцевої і регіональної демократії;

в) форми місцевого самоврядування в Європі;

г) місцеві фінанси.

23. Врахувати досвід і знання, накопичені КМРВЄ щодо спостереження за новими країнами-членами і країнами-кандидатами у сфері місцевої і регіональної демократії.

Страсбург, 28 травня 1998 року.

Сергій ГОЛОВАТИЙ: «Кожний протизаконний, протиправний удар по мені – це додатковий цвях у домовину політичної кар'єри Президента Кучми»

Актуальна розмова

Судові «розбірки» з дев'ятьма «суб'єктами виборчого процесу», депутатські повноваження яких визнав Центрвиборчком, затяглися «у часі і просторі». Створилася дивна правова ситуація. З одного боку, люди склали присягу на вірність Україні й одержали постійні депутатські посвідчення, що відповідно до Конституції дало їм підстави набувати повноважень народних депутатів України. З другого, вони перебувають у досить невизначеному стані, бо їхні повноваження все ще поставлено під сумнів з допомогою судових інстанцій. З цієї двозначної ситуації і почалася наша розмова з екс-міністром юстиції, народним депутатом України вже трьох скликань Сергієм ГОЛОВАТИМ.



— На сьогодні немає жодного юридичного рішення, жодного юридичного документа, який заперечував би моє право бути народним депутатом. Діє рішення окружної виборчої комісії від 30.03 про визнання мене обраним народним депутатом України по 222-му в. о., діє постанова ЦВК від 17.04 про реєстрацію Сергія Головатого народним депутатом України, я склав присягу і, згідно з Конституцією, набув повноважень народного депутата. Колегією Верховного суду скасовано рішення Печерського суду, які поставили під сумнів мою перемогу на виборах. Усе. Я не вважаюся, а є народним депутатом України, хоч, може, це комусь і не подобається.

— А кому не подобається, знаєте?

— Тут таємниці немає. З готовністю поділюся з вами. В адміністрації Президента дуже не хотіли й не хочуть бачити в парламенті своїх «затятих друзів». Але вибори вийшли з-під контролю, хоч як і старалися наші «доброзичливці» з Банкової. Ми перемогли. Коли ЦВК зареєструвала всіх кандидатів, «аналітики» з Кучмівського оточення розробили нову модель для політичної розправи з найнепримиреннішими і досить впливовими опонентами Кучми. І закрутилися судові механізми, штампуючи рішення, які суперечать Цивільному процесуальному кодексові зокрема і чинному законодавству в цілому, зокрема Закону про вибори народних депутатів України.

— Але ж серед переліку суб'єктів судових процесів не тільки політичні опоненти Президента. Є люди цілком лояльні до Банкової...

— Я маю таку інформацію, до речі, з урядових кіл, наближених до Леоніда Кучми: кілька осіб з цієї дев'ятки є просто фоном, аби не казали, що адміністрація зводить рахунки з опозиціонерами, в тому числі з Головатим. Знаю, що було рішуче розпорядження: за будь-яку ціну — праведну-неправедну — прийняти рішення про повторні вибори в моєму окрузі. «Поінформовані джерела» не приховували: ти депутатом не будеш, до сесійного залу тебе не допустять. У такий спосіб Президент і надалі намагається «поставити мене на місце». Попрошу вас винести в заголовок: «Кожний протизаконний, протиправний удар по мені — це додатковий цвях у домовину політичної кар'єри Президента Кучми». Я все робитиму для того, щоб розвінчувати його «доблесні справи», за які він — за всіма ознаками — підпадає під імпічмент.

— Даруйте, Леонід Данилович іншої думки про свої «доблесні справи». Позаминулого тижня в Бонні він підтвердив свій намір балотуватися вдруге у президенти, бо «побачив світло в кінці тунелю для України», і «здатися без бою було б злочином з його боку». І хоча народ, напевно, великодушно пробачив би йому цей злочин, однак шанси знов «вітати Президента Кучму» не зникають.

— Світло в кінці тунелю бачать люди в стані клінічної смерті. Це докладно описано в медицині. Шкода, що Президент побачив світло для України, а не для своєї політичної кар'єри. Було б, принаймні, більше оптимізму.

— Сергію Петровичу, я пригадую зараз нашу з вами «задушевну» розмову після призначення вас міністром юстиції. Тоді у вас був зовсім інший настрій, пам'ятаєте? Чому Головатий потрапив у немилість? Чому поміняв своє тодішнє цілком лояльне ставлення до Леоніда Кучми на «палкі привіти»?

— Я все пам'ятаю. Коли Президент говорив зі мною про призначення, дуже довірливо підкреслював: у нас немає міністерства юстиції — іди будуй. Я сприйняв цю довірливість за чисту монету, тим паче, що пан Кучма пообіцяв мені найповнішу підтримку. Коли я конкретно взявся за справу, і правильність моїх дій почали підтверджувати колеги із Західної і Східної Європи, міжнародних інституцій, я раптом відчув, що Президент зовсім не зацікавлений в існуванні міністерства юстиції європейського зразка.

— Раптом?

— Ну, можливо, не відразу: поволі, але дедалі промовистіше пан Президент давав зрозуміти, що мій ентузіазм недоречний, що всі слова про демократичну-правову державу мають бути для «зовнішнього використання», а насправді йому потрібен міністр-служка, який задовольняв би без зайвих запитань його побажання, примхи, будь-які апетити. Я «нескромно» висувався із «запитаннями» і тому почав дуже швидко відчувати себе небажаною особою. Я не міг виконувати команди «фас» навіть від Президента. До речі, «телефонне право» дуже «шанували» і в Кабінеті міністрів, і в адміністрації Президента. Я діставав такі «розпорядження», що, виконуючи їх, можна було захворіти на шизофренію: часто підряд чув дві діаметрально протилежні «просьби».

— Відомо, що ви виявили «недоречний гонор» під час укладання чорноморських угод.

— Я не міг освячувати здачу української території, що суперечить Конституції. Як міністр я дав юридичний висновок: три із чотирьох цих документів є антиконституційними, і на засіданні Кабінету міністрів проголосував проти підписання угод. Після цього Василь Дурдинець вперше оприлюднив «високу» позицію: «Треба вирішувати питання про міністра юстиції». І почали вирішувати.

Далі — операція «Чисті руки». Президентові вона потрібна була, знову-таки, для зовнішнього використання: показати Заходу, передусім Світовому банкові, що тут справді ведеться активна боротьба з корупцією. Я розробив програму, її схвалили указом і все. Коли я почав домагатися її виконання, з'ясувалося, що треба викривати найближче оточення Президента. Я говорив йому це у вічі на всіх зустрічах.

— І що Президент? Дякував за пильність?

— Мудро кивав головою і казав: називай, хто тут біля мене сякий-такий, я його звільню. Я називав, але нікого не звільняли.

— Чого ж нікого, а вас?

— Так, мене звільнили, а ті люди й надалі працюють. Хіба можна було тримати біля себе міністра, який почав «розкопки» в самому кублі корупції? Хіба може сподобатися міністр, який, попри наказ, відстоював у пам'ятну конституційну ніч парламентаризм? Я заявляю з усією відповідальністю, вказівка з Банкової тоді надійшла чітка: саботувати прийняття Конституції. Це не перебільшення більшості депутатів, не вигадка розумних журналістів. Це гірка реальність.

— До речі, я хочу вам нагадати про ще одну реальність. Можливо, неприємну для вас. Уся ця судова тяганина довкола вашого нинішнього депутатства пов'язана з іменем Віталія Карпенка, який став ініціатором звернення до суду про визнання виборів по 222-му виборчому округові недійсним. Пан Карпенко має репутацію демократа, навіть більше, ніж демократа: на виборах він ішов під прапором Національного фронту. Ви вважаєте: його судові ініціативи також керовані з Банкової?

— Я не хотів би говорити про роль Карпенка, але змушений відповісти на ваше запитання. Так, я не просто припускаю, я переконаний, що дії, як ви сказали, «більше, ніж демократа» передбачено у сценарії, як не допустити Головатого в парламент. Це знову-таки модель, розроблена на Банковій. Виконавці відпрацьовують чесно чи так, як можуть. Розрахунок логічний: на один київський округ кинуто кілька відомих кандидатур — хай розтягують голоси. Карпенко — знаний редактор «флагмана свободи слова» часів Щербицького: і він, і рухівець Заєць виштовхнуть Головатого на узбіччя виборів навіть ціною обрання комуніста. Як вам такий розрахунок? Цілком підходящий, правда?

— Принаймні — ймовірний.

— Погортайте «Вечірній Київ» — скільки публікацій проти Головатого. В одному номері, бувало, по чотири полоси. Не проти політичних опонентів новоявленого «нацфронтівця», а саме проти мене. Потім спецвипуски, в яких також «топталися» по Головатому. Традиційний прийом партійно-радянської преси, яку колишній партапаратник опанував блискуче...

— А ви всупереч «контрпропаганді» взяли й перемогли. За «рекламу» не дякували?

— Вони ніколи не чекали, що я виграю, що зможу відпрацювати чесно, без допомоги державних механізмів, ба, всупереч волі держави, і відірватися від Карпенка на 9,5 тисячі голосів. У них був певний шок, вони навіть вчасно не подалися до суду, пропустили термін.

— Не картайте їх так суворо: мабуть, на Банковій у той час рахували голоси, «відшліфовуючи» результати виборів по багатомандатному округові.

— Напевно, вони справді були зайняті цими важливими справами, бо мало не прогавили мене: оскарження запізнилося, як аварійний поїзд. Утім, у суді це «проковтнули».

— Сценарій, люб'язно присвячений вам, ми вже обговорили. А як вам подобається нинішня вистава, нав'язана парламенту?

— Я завжди був прихильником парламентаризму. Був і є. Мою позицію зафіксовано в багатьох документах. Українське суспільство є комунальним за природою. Ми за менталітетом громада і приречені бути парламентською республікою, а не президентською, де одна особа може узурпувати владу. 450 депутатів в парламенті важче купити і Заходу, і Сходу, ніж одного Президента. Тому я прихильник того, щоб Україна була парламентською республікою, щоб Верховна Рада формувала уряд, і він відповідав перед парламентом, а не перед Президентом.

А сьогоднішня вистава присвячена боротьбі з парламентом, і дивитися її просто жахливо. Це у Президента Кучми хвороблива ідея, ідея-фікс: йому Верховна Рада не просто заважає працювати, а існувати. Тому він постійно і бореться з «перешкодою». Будь-якими методами, будь-якими засобами. І нинішнє блокування виборів належить до тієї самої «опери», щоб сказати народові: дивіться, вони нічого не можуть, не продуктивні, навіть голову собі не оберуть, треба таких розганяти.

— І розчистити собі дорогу до «бою» без «битви»?

— Складається враження, що Кучму ніколи не цікавила доля України, не цікавила доля її народу: лише одне — забезпечити собі подвійне «гетьманство» в особистих інтересах. Я певен, що в цій ситуації парламент доведе свою спроможність обрати голову і не дозволить Президентові нищити ще один термін нашу державу. Саме нищити, і це не гіпербола. Подивіться, як у нас за шість років катастрофічно зменшується кількість населення. Дефіцит природного зростання нації становить нині 2 мільйони громадян. Таке можливе лише в умовах громадянської війни чи голоду. У нас немає громадянської війни. У нас є війна влади Кучми з власним народом!

— Це більше проситься для заголовку, але коли так хочеться передати Леонідові Кучмі «вітання», не можу вам відмовити у «скромному бажанні». Дякую за відвертість.

Розмову вела
Людмила КОХАНЕЦЬ.

Регіон: політичний спектр

Новий голова і нові призначення

Президент України призначив свого нового представника в Запорізькій області — голову облдержадміністрації Володимира Куратченка, лідера обласної організації НДП. Той чемно розпрощався з усім попереднім складом адміністрації, а днями представив усіх нових членів своєї команди.

Зарано давати оцінку — її ще треба заробити конкретними справами у виведенні економіки області з кризи. Але вже можна навести такий приклад: новий голова відправив у відставку директора титано-магнієвого комбінату, дав час на «роздуми» голові Запорізької райдержадміністрації, а також попередив 14 директорів підприємств різних форм власності про їхні реальні шанси «перейти на легшу роботу». При цьому Володимир Куратченко однозначно заявив, що жартувати не збирається.

За цей же час у Запоріжжі вже змінився прокурор області. Ним став державний радник юстиції Петро Зубков, який досі обіймав посаду першого заступника обласного прокурора.



— Яких заходів ви вжили для боротьби з організованою злочинністю?
— Поставили на вікна грати.

На першому засіданні нового складу колегії облдержадміністрації Петро Зубков зазначив: цифри, які характеризують стан справ з виконанням на Запоріжжі комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю, свідчать про незадовільну роботу в цьому напрямі. Один лише факт. Із 11 тисяч злочинів нинішнього року (їх кількість зросла майже на 10 відсотків) близько 5 тисяч залишилися не розкритими... Певним чином такі «успіхи» пояснюються й тим, що із семи керівників УМВС в області, за словами прокурора, працювали троє, а четверо були на виборах. Один із них уперто боровся за посаду запорізького міського голови й поступився. 15 квітня, щоправда, Орджонікідзевський райсуд Запоріжжя визнав вибори міського голови недійсними. А щойно стало відомо, що голова Запорізького обласного суду Павло Кравцов подав до президії облсуду протест, у якому просить скасувати рішення райсуду як необгрунтоване, а справу надіслати на новий розгляд.

Тим часом на колегії облдержадміністрації її голова Володимир Куратченко повідомив, що вже відбулася співбесіда з кандидатом на посаду нового начальника УМВС України в Запорізькій області. Він висловив надію, що невдовзі може бути сформована дієздатна команда керівництва міліції області.

Схоже, так розв'язується конфлікт, що виник ще під час передвиборної кампанії в Запоріжжі між міською владою та міліцією, міліцією та прокуратурою... Хоча крапку, переконаний, ставити зарано.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Мал. Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

У номер

● *Чернігів*

Учителі вимагають повернути зароблене

Уже другий тиждень учителі п'яти шкіл перепиняють на 10—15 хвилин рух автотранспорту на трасі Київ—Москва. У такий спосіб вони домагаються повернення боргу у заробітній платі. Ситуацію, що склалася, розглянула друга сесія облради. Депутати прийняли одноголосне звернення до Верховної Ради, Президента, Кабінету міністрів, де зазначається, що «заборгованість у платі в бюджетній сфері за травень зросла на 5,2 млн. гривень і на 01.06.1998 року становить 53 млн. грн.»

Водночас із передбаченої на 1-ше півріччя поточного року дотації з держбюджету в розмірі 44,5 млн. гривень одержано лише 20,3 млн. грн. з урахуванням заліку за енергоносії, зазначається у зверненні.

● *Хмельницький*

Медики обмінялися думками

У рамках співробітництва асоціації міст України на Поділлі три дні тривав Всеукраїнський семінар з проблем медицини. Хмельниччани поділилися досвідом з колегами, як їм вдається не тільки справно виплачувати зарплату лікарям, а й закуповувати найсучасніше медичне обладнання, устаткування, організовувати безплатне лікування мешканців обласного центру. А оскільки в семінарі брали участь і провідні лікарі республіки, вчені, то йшлося про впровадження нових методик лікування, профілактики захворювань тощо.

● *Харків*

Сапфір для... скальпеля

У Харківському науково-технологічному концерні «Інститут монокристалів» вперше в Україні розпочато випуск офтальмологічних скальпелів з сапфірів.

Тут створено ноу-хау технології вирощування пластинчастих і профільованих сапфірів — незамінних конструкційних матеріалів для різних галузей народного господарства. Такий інструмент набагато гостріший за металевий. А висока корозійна та радіаційна стійкість, твердість матеріалу роблять його придатним саме для медичного інструментарію.

До слова, новинка із сапфірів отримала високу оцінку в провідних медичних установах світу.

● *Київ*

Полікуємо хребет по-новому

У Київській лікарні швидкої медичної допомоги за участі українських та англійських нейрохірургів відкрито центр хірургії хребта і спинного мозку.

За словами завідувача відділення хірургії хребта лікарні Ігоря Курильця, медики впроваджуватимуть новітні технології лікування хворих із ураженнями хребта і спинного мозку. У цьому значно допоможуть західні фахівці, які консультуватимуть наших лікарів.

Ініціатори створення закладу стверджують, що пацієнтів обслуговуватимуть тут за доступними цінами.

Співпраця

Повір і переможеш

Два тижні працювала група лікарів з американського міста Санта-Роза (штат Каліфорнія) у Центрі медичної та соціальної реабілітації міста-побратима Черкас.

Центр, створений за допомогою американських друзів при обласному пансіонаті ветеранів війни та праці, функціонує всього півроку. Однак уже десятки хворих, приречених після перенесеного інсульту на немічність, а то й нерухомість, знову стали на ноги.

— Крім обладнання та іншої гуманітарної допомоги, доставленої з Санта-Рози, — розповіла завідуюча центром Ольга Вакулюк, — американські колеги надавали практичну допомогу в лікуванні, а також оволодінні нашими лікарями нових методів і прийомів реабілітації пацієнтів. Реабілітологи, фізіологи, менеджер госпіталю Санта-Рози поділилися досвідом організації аналогічних центрів в Америці.

Українські і американські лікарі домовилися, що такі зустрічі і обмін досвідом стануть постійними.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Дозвілля



Літо кличе на відпочинок

На Буковині нині працює 14 оздоровчих таборів, де відпочине за сезон дев'ять тисяч школярів.

Зважаючи на скрутну економічну ситуацію, дозволено забезпечити посилене та повноцінне харчування дітей понад встановлені норми в межах виділених на це асигнувань. Батьківська доплата за путівку не перевищує десяти відсотків її вартості.

У найкращих таборах оздоровлюються вихованці шкіл-інтернатів та діти-сироти. Діють й профільні табори для обдарованих школярів і спортсменів.

Облдержадміністрація звернулася до Верховної Ради з проханням звільнити підприємства та організації, на балансі яких перебувають табори, від нарахування податку на додану вартість на обсяг ремонтних робіт.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Проблема

Про благородних німців і суворих митників

Вінничанину Валерію Королю, який з афганської війни повернувся інвалідом другої групи, торік вдалося пройти курс лікування в Німеччині. В одній з ортопедичних клінік поблизу Штутгарта йому було зроблено складну операцію на правій нозі. «Гірко усвідомлювати, — зітхає співрозмовник, — але мені вже не допоможуть і найкращі лікарі світу...»

Річ у тім, що тут, аби запобігти гіршому, змушені були, після консиліуму, піти на крайній крок: тепер хвора нога стала ще й коротша... Довідавшись, що їх український пацієнт не має власного авто, працівники клініки неабияк здивувалися: а як тоді пересуватися?..

Одним лише співчуттям німці не обмежились. Коли Валерій залишав лікарню, на подвір'ї на нього чекав автомобіль «мазда-323» — подарунок власника фірми «Болінгер», дружина якого працює у клініці, де лікувався Король.

Додому він, звісно, летів, як на крилах: за кермом, хоч і не нового, — 9-річного, а таки власного авто. Радіти, щоправда, довелося недовго. Користуватися дарованим «конем» Валерій не може дотепер.

— Проблеми, — каже В. Король, — почали з'являтись одразу після мого звернення до Вінницької митниці, щоб оформити ввезення машини.

За її розмитнення, а також сплату ввізного мита, акцизного і митного зборів, як стверджує співрозмовник, йому виставили рахунок майже на три тисячі гривень (йдеться про минулий рік, коли ще не було введено заборону на ввезення автомобілів, старших 5-річного терміну випуску).

— Наш сімейний бюджет, — продовжує В. Король, — приблизно 300 гривень на місяць. Дружина працює в дитсадку — які там заробітки. У мене, працівника екологічної служби облдержадміністрації, платня теж невелика. Багато коштів доводиться витрачати на придбання ліків...

У сім'ї Королів ростуть двоє дівчаток-школярок. Ось їм, усміхається батько, найважче пояснити, чому за подарунок потрібно платити гроші. Про свої клопоти з подарованою «маздою» В. Король писав у листах до Державного митного комітету, Комітету у справах ветеранів війни та воєнних конфліктів в іноземних державах при Кабміні, до адміністрації Президента, але... Всі відповіді, каже співрозмовник, писані, мов під копірку: «Автомобіль «мазда» належить до категорії підакцизних товарів і підлягає митному оформленню». Далі їх автори знімають з себе відповідальність, мовляв, ставки ввізного мита встановлюють і змінюють не вони. В одній із відповідей, щоправда, міститься порада стати на чергу для придбання вітчизняного автомобіля «ЗАЗ», яким держава зобов'язана забезпечувати таких, як В. Король.

Гарна порада, нічого сказати. Торік прізвище Валерія значилось у черзі в управлінні соціального захисту населення під номером 812. Цього року — уже 802. Але це не означає, що ті десять чоловік отримали автомашини. Черга стала коротшою з іншої причини — вони уже пішли з життя...

В. Король звернувся до редакції після того, як отримав попередження з державтоінспекції. Якщо протягом червня (незабаром минає рік з часу ввезення автомашини в Україну) він не оформить належним чином документи, тобто не сплатить встановлену суму, подаровану «мазду» згідно з нашим законодавством буде конфісковано.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Новий Чорнобиль на «Голубому поясі»

МАЛО ХТО ЗНАЄ, що за часів СРСР Хмельниччина входила в зону ракетно-ядерного щита під назвою «Голубий пояс». Сконцентровані на Поділлі потужні пускові установки, ракети здатні були нести понад десяток боєголовок з роздільним управлінням. Технологія доставки боєзаряду відпрацьована науковцями так, що наземні служби стеження навіть такої супердержави, як США, не змогли б «спіймати» ціль. Спецслужби Заходу довго ламали голову, як убезпечитися від такого страхіття. І вихід знайшли.

Цілком мирним шляхом було розламано цю страшну військову машину разом з кордонами імперії. Та бліцкриг по-натовськи може вдарити не менш жахливим явищем — «тихим Чорнобилем «Голубого поясу».

Серед перших пускових установок під контролем Пентагона та ЦРУ знищувалась шахта біля села Лисогірка Летичівського району. За договором, після її вибуху прилеглу територію мали б дезактивувати і засадити деревами. Проте руїни так і залишилися. Там пасли сільську худобу, вешталися допитливі діти. А дехто навіть тягнув додому рештки якихось будматеріалів.

І лихо не забарилося. Почала масово хворіти худоба. З різними діагнозами дванадцятеро дітей віком до року потрапили в лікарню. Сільський фельдшер здійняла тривогу. Приїхала поважна держава комісія. Одна, друга... Світила запевняли: радіацією тут і не пахне. А тамтешньому медпрацівникові натякнули, що коли не прикусить язика — залишиться без роботи.

Язика вона прикусила, але як вилікувати хворе внуча — проблема. І страх охоплює сім'ї.

— Не так давно, — розповідають секретар сільської ради Ольга Гарник та бухгалтер сільради Світлана Шаварська, — від раку померли троє літніх людей, десятирічний хлопчик... Ракова смерть забрала вже 13 душ... Боїмося, що біда не зупиниться. Нещодавно з лікарні повернулися дві жіночки. В обох — пухлини. Операції лікарі зробили. Тепер надія тільки на Бога...

Розмова відбувалася, коли члени «великої сімки» обговорювали питання, чи давати нашій країні допомогу. Бачте, не закрила Україна ЧАЕС, то і не матиме кредитів. А за які кошти закривати? За обіцянки? Обіцяли ж на місці пускових установок у «Голубому поясі» висадити сади. Клялися доти, поки все не розтрощили. А тепер мальовничим гайком ходить смерть з косою.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

На межі

У моїй смерті звинувачую життя

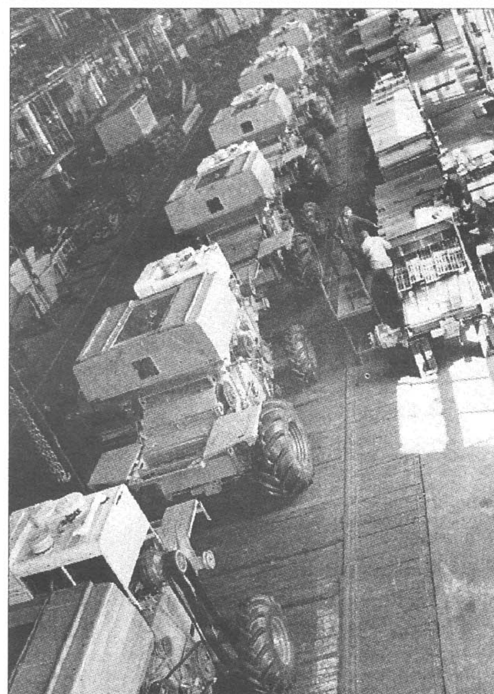
Для багатьох сумчан нинішні будні перетворилися на справжнісіньку битву за виживання. Все більше їх капітулюють у цьому нерівному двобої — доведені до відчаю і злиднів добровільно йдуть із життя. Страшний «танок» дедалі наполегливіше втягує в своє коло молодих.

«У моїй смерті звинувачую життя», — написала в передсмертній записці молода мати, яка вбила свою чотирирічну дитину і наклала руки на себе. І такі випадки непоодинокі: якщо в першому кварталі нинішнього року жертвами насильницької смерті на Сумщині стали 38 чоловік, то до суїциду вдалися аж 140, на 28 більше, ніж торік. І це в одній з благополучних в економічному відношенні областей.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.





А «Славутич» таки жнивуватиме



(Початок на 1-й стор.).

Нині на конвеєрі стоїть 47 недоукомплектованих агрегатів — відсутні кошти, аби закупити вузли та деталі, яких бракує. 25 з них, сподіваються виробники, встигнуть пожнивувати. Заявок на збиральну техніку вистачає, але замовлення не оплачені — у селян немає грошей.

— Продаж за прямими угодами, — розповів генеральний директор ВАТ «Херсонські комбайни» Володимир Буряченко, — ускладнюється тим, що імпортна техніка потрапила до розряду критичного імпорту і не обкладається ПДВ та митними зборами, тож стає дешевшою за вітчизняну. Такий ось «захист» українського товаровиробника.

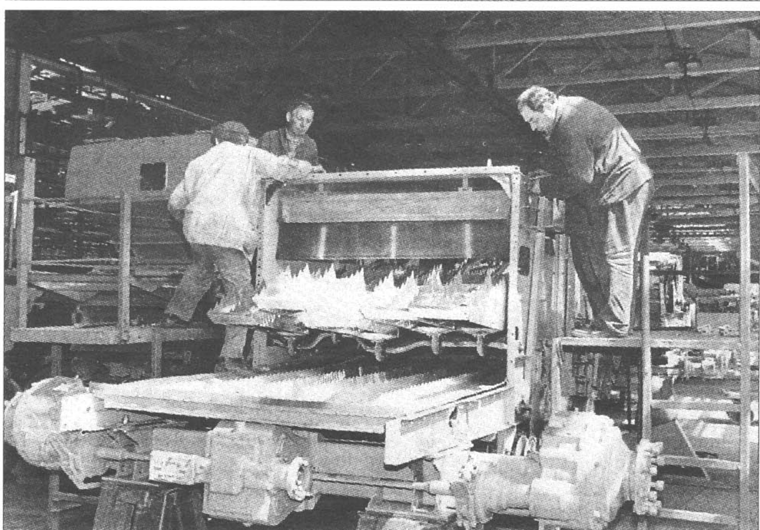
У розробку «Славутича» коштів уже вкладено чимало. До європейського рівня його, можливо, ще треба підтягнути. Але й досі на таких тримається наше зернове господарство. Тому на підприємстві впевнені: агрегат треба випускати, у процесі виробництва вдосконалювати. Адже український комбайн — це тисячі робочих місць, надходження до бюджету, зняття соціальної напруги у суспільстві. Він потрібен, стверджують машинобудівники, не лише селу — усім.

Галина КВІТКА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.







Хроніка. Факти. Події

● *Токіо*

Гроші з Японії продовжують «тікати»...

Загрозливих розмірів набуває «втеча» капіталів з Японських островів. Згідно з опублікованими Міністерством фінансів Японії даними, у квітні економіка країни, що не виходить із застою вже кілька років, втратила капіталовкладення на суму 3,74 трлн. єн (понад 26,6 млрд. доларів). За даними національного фінансового відомства, це своєрідний рекорд з грудня 1980 року. Невтішна для японської економіки статистика, на думку місцевих експертів, однозначно свідчить про те, що інвестори вважають за краще розміщувати свої капітали за межами Японії.

● *Сянган*

Між двох вогнів

Президент Тайваню Лі Денхуей висловив упевненість, що намічений на кінець червня саміт Пекін — Вашингтон «не завдасть шкоди» тайванським інтересам. «Сполучені Штати, — заявив він у Тайбеї, — не зроблять поступок у питанні про Тайвань, оскільки він надто важливий для США».

● *Бухарест*

Хочеш миру — готуйся до війни?

26 бойових і допоміжних кораблів з Болгарії, Німеччини, Голландії, Греції, Грузії, Іспанії, Італії, США, Туреччини, України та Франції кинули якір у румунському порту Констанца. Ці військово-морські сили беруть участь у багатонаціональному морському навчанні «Кооперейтив партнер-98». Загалом у маневрах, організованих у територіальному морі Румунії та міжнародних водах Чорного моря у рамках програми «Партнерство заради миру», буде задіяно 35 кораблів, літаки та вертольоти, а також підрозділи десантників.

● *Вашингтон*

Крок за кроком

Уряди Ефіопії та Еритреї погодилися припинити завдавати військово-повітряних ударів по території одна одної. Збройний конфлікт триває між цими африканськими країнами з минулого місяця. Як повідомляється в поширеній заяві Білого дому, домовленість досягнута між ними на пропозицію Сполучених Штатів.

● *Бонн*

Виклик не прийнято

Канцлер ФРН і голова Християнсько-демократичного союзу (ХДС) Гельмут Коль відхилив пропозицію свого основного політичного противника Герхарда Шредера, висунутого кандидатом на пост канцлера на очікуваних у вересні виборах до бундестагу від найбільшої опозиційної Соціал-демократичної партії Німеччини (СДПН), — провести «телевізійний двобій» з найважливіших проблем країни. Гельмут Коль мотивував свою відмову тим, що «мова на даному етапі йде не про телешоу якихось окремих осіб, а про суперечку двох політичних партій країни в цілому».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

БОМБА ЯК АРГУМЕНТ ЕТНІЧНОГО ПРИМИРЕННЯ

ЗАХІДНИЙ альянс готовий застосувати зброю проти Косово. 17 червня в Брюсселі міністри оборони 16 країн НАТО вирішили на першому етапі обмежитися лише демонстрацією своєї військової потужності. Хоча програму вторгнення з порядку денного не зняли. Армійські підрозділи, включаючи авіацію, уже розташовані у сусідніх з Косово країнах — Албанії та Македонії.

За повідомленням телекомпанії Сі-Ен-Ен, Вашингтон і Лондон готують проект резолюції Ради Безпеки ООН, що може бути розглянута уже цього тижня. Суть документа — дозволи щодо застосування міжнародних сил для припинення «етнічних чисток, які серби проводять з особливою жорстокістю».

Ситуація щодень загострюється. У Косово пройшли масові демонстрації албанців. Вони вимагають військової допомоги НАТО для припинення етнічних чисток та кровопролиття, а сепаратистські лідери виступили із закликами взятися за зброю та зупинити свавілля поліції Югославії.

Уряд США перебуває нині під шаленим тиском громадськості та опозиції, що вимагає введення військ. За повідомленням агентства Ассошіейтед Пресс, лідер республіканської більшості в сенаті Трент Лотт заявив, що «сербські лідери вийшли з під контролю. Косово може перетворитися на нову Боснію. У ситуації, яка склалася, не виключена можливість втручання американських військ». Фактично цю позицію, за повідомленням Рейтер, поділяє і глава уряду Великобританії Тоні Блер. Але одна справа, коли армія стоїть на кордонах Косово, а інша — коли американці та англійці почнуть воювати проти сербів на боці албанців. Тоді отримати згоду Ради Безпеки ООН буде неможливо. Основним противником розвитку такого сценарію виступатиме Росія. Її засоби масової інформації, газета «Известия», скажімо, вже недвозначно говорили про це. Вони запитують: чому НАТО мовчало, коли Туреччина придушувала курдські повстання, а коли це ж саме робить Сербія — вимагає військового втручання?

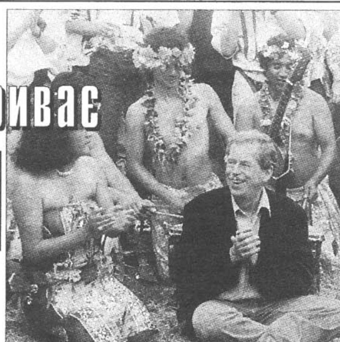
Основною метою НАТО вважає виведення югославських військ та спецпідрозділів поліції з Косово, припинення збройних сутичок та створення умов для проведення мирних переговорів. Щодо позиції України, то на брифінгу в МЗС заявлено, що вона виступила за припинення кровопролиття, засудила етнічні чистки і підтримує пропозицію Центрально-Європейської Ініціативи надати Косово автономію.

Безперечно, втручання у конфлікти для припинення кровопролиття необхідне, шкода лише, що воно не завжди дає позитивний результат...

Андрій ЮРИЧКО.

Гавел стомився. Та політичне життя триває

У ЧЕХІЇ в розпалі передвиборна кампанія. 19—20 червня в цій країні мають відбутися дострокові вибори до нижньої палати парламенту. Згідно із законом офіційна кампанія триватиме протягом двох тижнів і завершиться за два дні до голосування.



Вацлав Гавел в оточенні бразильських аборигенів. Він став першим президентом зарубіжної держави, що побував в індіанському племені Ваімірі-Атроарі.

Очікують, що за місця у парламенті змагатимуться сімнадцять партій та блоків. Проте, можливо, не всі вийдуть на фінішну пряму. І скоріше за все через фінансові труднощі. Так, деякі партії досі не зробили внески на друкування виборчих бюлетенів (цього вимагає закон). І якщо кошти не буде перераховано, в них, вочевидь, не буде назв партій-боржників.

Нинішня кампанія проходить більш ніж скромно. Мабуть, тому, що вибори дострокові (нагадаємо: спричинила їх урядова криза). З одного боку, кожна партія-кандидат сподівається набрати якомога більше голосів, з другого — агітація та пропаганда — справа недешева, а після останніх виборів минуло не так уже й багато часу. Найголовніші претенденти на місце в парламенті — Чеська соціал-демократична партія, Союз Свободи та Громадянська демократична партія — вирішили укласти «джентльменську» угоду і перед початком кампанії домовилися зменшити фінансування «до мінімуму». Було обіцяно, що витрати не перебільшуватимуть 30 млн крон (близько 890 тисяч доларів). Дещо зрівнюються шанси претендентів завдяки державному телебаченню і радіо. Кандидатам буде надано по 14 годин безплатного ефірного часу, протягом якого вони повинні переконати виборців віддати їм свої голоси.

А взагалі схоже, що прихід літа погамував політичні пристрасті. Здавалося б, до виборів залишилося зовсім мало часу, а газети не рясніють компрометуючими матеріалами, не чути палких суперечок, нема скандалів...

Ні, все це було, але, хоч як дивно, до початку офіційної передвиборної кампанії. І, мабуть, головною сенсацією останніх днів стала заява президента Чехії Вацлава Гавела, що він стомився від великої політики. Нині він перебуває у своїй резиденції поблизу Праги, де поновлює сили після операції на кишечнику. Гавел зізнався, що політика викликає у нього роздратування та нудьгу: «Я від усього дратуюся: від роботи свого апарату, співробітники якого розлінилися під час моєї відсутності, від політичної ситуації в країні, від того, про що пишуть газети...» Це вже не вперше у заявах Гавела вчуваються депресивні нотки — наприкінці минулого року він назвав політичну ситуацію в країні «задушливою», а настрій чеського суспільства «дурнуватим». Але вперше після відвертостей Гавела заговорили про його намір піти з політичної сцени. Ймовірно, це станеться дуже швидко, наприклад, після парламентських виборів. Сам президент країни вже повідомив, що шукає наступника. І хтозна, можливо, партія, що переможе на парламентських виборах, матиме шанс посадити свого лідера і в президентське крісло?

Та поки що зрозуміло одне — головна боротьба попереду: і якщо, як прогнозують політологи, безперечного лідера в парламенті не буде, то є деяка загроза стабільності чеського суспільства. Адже новому парламенту передусім належить вибрати нового прем'єра. А чого найбільше нині побоюються в Чехії, то це, щоб головні місця виконавчих структур не залишалися вакантними занадто довго.

Наталя ФІЛІПЧУК (за матеріалами зарубіжної преси).

Тамара МОЛІНА, «Голос України» (з Ашгабата)

З УРАХУВАННЯМ СПЕЦИФІКИ

Даремно ЗМІ дорікають центральноазіатським країнам у частому нехтуванні демократичних свобод їхніх громадян. Начебто іслам та європейські норми — речі несумісні. Зворотне доводять переговори між урядом Туркменистану та представниками Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), що відбулися недавно.

Їх метою стало обговорення перспективи взаємодії у галузі демократичних інститутів, прав та свобод людини.

Ці питання буде покладено в основу Меморандуму про взаєморозуміння між Туркменистаном та Бюро демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ. Згідно з цим документом, Ашгабат включено до числа постійних центрів для проведення регіональних форумів. Ним також передбачена підготовка спецфічних національних проектів для Туркменистану.

Завжди є шанс

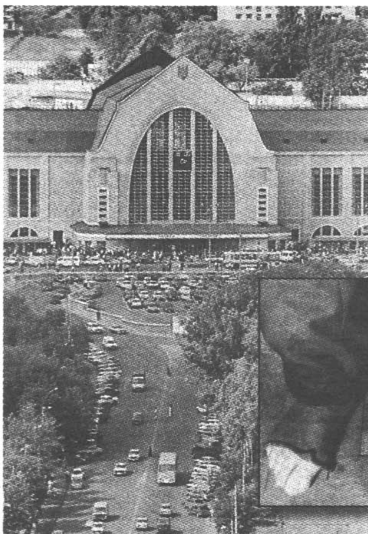
ЯКЩО ви, не дай Боже, потрапите в аварію, то у вас значно більше шансів уціліти в «Ауді-А3», новому «Фольксвагені-Гольф» чи «Рено-Меган», повідомляє ІТАР-ТАКС.

Найменш надійними в цьому відношенні визнано «Хендай-Ексел», «Міцубісі-Лансер» та «Судзукі-Балено». До розряду «середніх» потрапили «Сітроен-Ксара», «Деу-Ланос», «Фіат-Браво», «Хонда-Сивік», «Пежо-306» та «Тойота-Королла».

Треба зазначити, що це судження — не істина в останній інстанції, а лише дані дослідження на стійкість до зіткнення, проведеного Європейським транспортним відомством. У ньому брали участь урядові організації Швеції, Нідерландів, Великобританії, а також Європейське товариство споживачів. «Мерседес-А», «Форд-Ескорт», «Ніссан-Альмеру» та низку інших моделей не випробовували.

Дослідження проведене в розряді «нормальних» машин, якими користується більшість європейців, і не зачіпає різного роду «престижні» іномарки, у яких, на жаль, під час аварій також не всі і не завжди залишаються живими. Дані опубліковано в журналі товариства споживачів «Тест-Аша», котрий можна назвати «виданням антиреклами», адже він захищає інтереси покупців, а не виробників.

Випробування проводили у режимі лобового удару зі швидкістю 64 км на годину та бокового удару зі швидкістю 50 км на годину. У машинах були манекени двох дорослих на передніх сидіннях та півтора- і трирічних дітей — на задніх. Результати кажуть про те, що автомобілебудівникам слід більш уважно ставитися до забезпечення безпеки дітей.



Вокзальне дитя баби Галі

ПРОСТУ селянку Галину Дмитрівну Остапенко з Миколаївщини спритна злива зненацька застала на вокзальній площі Києва. Жінка поверталася з Полтавщини, де провідувала заміжню доньку. Воно б не завадило поблукати столичними вулицями, адже до поїзда на Миколаїв залишалося майже чотири години. Однак, з одного боку — дощ, з другого — дві важкуваті сумки в руках... І Галина Дмитрівна, потинявшись пасажирськими залами в пошуках місця і не знайшовши його, врешті примостилася біля якогось вокзального ларьочка. Тут і сталася з нею ця чудернацька історія.

... Вівсянівка — невеличке село, типова глибинка. Дворів — менше ста. Обійстя Остапенків, прибиральниці місцевої початкової школи Галини Дмитрівни та механізатора тутешнього господарства Василя Дмитровича, знайшла легко.

Дізнавшись про суть мого візиту, господиня чомусь знітовіла.

На щастя, в цю мить прийшов додому на обід Василь Дмитрович, її чоловік.

— Чого ж тут, Галю, соромитися? — наче підбадьорив він. — Так і розкажемо усе, як було.

— Добре. Поверталася я з Пирятина, де була в доньки. Пересадку робила в Києві. Пішов дощ, і я притулилася до якогось ларьочка зі своїми торбами. Раптом хтось мене за светра смикає... Озираюся — дитинча якесь. Замурзане, босе, голе — самі плавочки... Та ще й усеньке у струпах: і на голівці, і на колінцях, і на ручечках... Звело на мене благальні оченята і майже пошепки каже: «Тітонько, вийміть, будь ласка, з своєї торби мені трішечки хлібчика...»

Правду кажу: розгубилася. Бо в тих торбах — лише речі, а з їжі тільки яблука були.

— Може, тобі грошей дати?

— Ні, грошей не візьму. Гроші я покинув просити. Купіть мені булочку...

Набрала я йому тоді цілий пакет: і рогаликів, і пиріжків, і булочок. Ще води пляшечку купила, теж туди вклала, та й кажу:

— Бери оце та біжи до своєї мамки, бо заждалася тебе. Ще, гляди, бить буде!

— Ні, не буде, бо вона не знає, де мене шукати. Я ж од неї уже півроку, як утік, та живу тут, на вокзалі... У мене і друг є. Його Віталькою звати. Ми — скрізь удвох. Я й пиріжками вашими з ним поділюся...

Слово за слово, непомітно стала розпитувати.

... Сказав, що звати його Сергійком, що йому вісім років. Сам з-під Фастова. Назвав село, і вулицю, і номер хати. Батько помер. А коли жив з ними, то дуже любив і його, і маму. Бабуся померла раніше, а дідусь — півтора року тому. От коли ще жив дідусь, то мамка менше пила і била його рідко, бо дід не дозволяв... Після його смерті до них додому постійно стали приходити мамині друзі — дядько Юрко та тітка Свєтка. Спочатку вони виганяли його з дому, а потім уже й не соромилися при ньому робити уколи... Мама давно не працює. А колись вона була кранівницею. Однак приходила на роботу п'яною, і її звільнили...

Перед школою хлопчик відвідував дитсадок. Та додому мама його забирала рідко, і він майже постійно ночував у садочку зі сторожем. Коли ж пішов у перший клас, то часто пропускав уроки: мама брала його з собою, щоб удвох з ним просити в електричках милостиню. Учителі сварили її за це, та мама мало зважала. Згодом стала відпускати його з дому самого: старцювати. Коли він приносив гроші, одразу йшла по горілку та запрошувала у гості дружків. Била мама його за будь-яку провину, часто і просто так, коли була не в настрої.

Одного разу, коли Сергійко приніс мало грошей, а дома вже чекали мамині дружки, то ті розсердилися більше, ніж мама, й сильно побили. Мамі сказали, що більше до неї не прийдуть, бо вона їх сильно підвела. Мама вмовляла їх не йти, хлопчика сильно лаяла, а тоді принесла ланцюг і прив'язала до ліжка:

— Будеш тепер тут, гадино, гавкати, поки не здохнеш...

— І я гавкав, а коли втомився і не міг голосно гавкати, мама жбурляла у мене чим-небудь і казала: «Не чути тебе, гадино! То ти гавкаєш чи ні?!»

Одного разу пішла надовго. Вже й ніч минула, і день настав, а він на долівці з тим ланцюгом лежить. Коли ж повернулася, одразу до нього:

— Я тебе відв'яжу, та ти мусиш за це мені багато грошей принести. Отож, збирайся на електричку і йди жебракувати. Їсти не дам, щоб жалібніше дивився на людей...

Того разу в електричці Сергійко і познайомився з Віталиком. У нього є і батько, і мати. Та обоє — п'янички, жили на дитинину милостиню. Хлопчики розговорилися і вирішили: жити самим, а додому більше не повертатися...

Таким було Сергійкове минуле.

... Час пролетів так швидко, що я й незчулася, як по динаміку оголосили мій поїзд. Стала я вже коло своїх речей порядкувати, а він питає:

— Тітонько, а ви вже збираєтеся?

— Так, скоро мій поїзд буде...

— А куди ви їдете?

— Додому.

І тут воно як учепиться мені в руку та давай цілувать:

— Візьміть мене з собою! Я вам усе, що скажете, робить буду! І хату підмітать, і посуд мити... Чуєте, тітонько, не залишайте мене тут, візьміть...

Повірите, як ішла, так і кинула посеред натовпу на підлогу свої торби... А воно руку цілує, сльози градом, та так учепилося, що не відірвать:

І так жалко його стало, наче це моє рідне дитя.

— Гаразд...

— А ви відпустите мене на хвилиночку, щоб я з Віталиком попрощався?

— Біжи, тільки ж гляди не запізнися.

Коли до Нового Буга приїхали, то не на автобусну станцію, щоб у Вівсянівку їхати, іду, а одразу в міліцію. Все, як було, розказала. Написала заяву, щоб опікунство дозволили над хлопчиком узяти. Та вони мені одразу відповіді не дали. Сказали: ви собі їдьте з дитиною, а ми повинні спершу факти перевірити: що це за дитина, що це за мама... Бо якщо вона не позбавлена батьківських прав, то мусить дати письмову згоду на опікунство ваше...

І знаєте, усе підтвердилося. Справді, мати його і п'яничка, і наркоманка, і кривдила його, жебракувати посилала...

Говорили з нею, щоб дала письмову згоду на те, щоб Сергійко жив зі мною.

— А я у дворі порався. Коли дивлюся — Галя прочиняє хвіртку, та не сама йде, а з дитиною, — пригадує Василь Дмитрович. — Бачу — щось на онука наче й не схожий. І Галя якось дивно усміхається. А тоді каже: «Васю, тепер це наш...»

При дитині я не хотів нічого питати. І лише ввечері, коли вона його скупала та вклала спати, мені все пояснила.

Згадало подружжя Остапенків і про те, як люди стріли «прибульця» у селі. То була подія... У вічі поганого наче ніхто й не казав, та по кутках гомоніли різне. Особливо обережні навіть плітки пускали, що дитинча —навідник, того й гляди на Вівсянівку зграя бандюг налетить, щоб пограбувати... Бог їм суддя. Більшість щиро та співчутливо сприйняла хлопчика.

Віддали його до другого класу. Спершу вчився слабенько, бо й читати забув, зате з часом оговтався, втягнувся... Зараз він у третьому класі, з кількох предметів у нього вже четвірки та п'ятірки. Вчиться сумлінно, та дуже верткий на уроках. До всього йому діло, усе цікаво.

Усе, що б не попросили дід з бабою, намагається зробити сумлінно. І подвір'я підмете, і доріжки витрусить. Ходить разом з Галиною Дмитрівною за село, щоб трави худобі нарвати, упрошував її навчити корову доїти.

— Але ж не подумайте, що ми його лише робить примушуємо, — каже Галина Дмитрівна. — Привчаємо працю шанувати, це так. Але щоб скривдити, то нехай люди скажуть — ніколи...

Я дуже хочу, щоб виріс мій Сергійко порядною, чесною людиною, не ледачим, щоб міг у житті покластися на себе, на свої сили. Бо ми вже немолоді люди. Через рік відправляють і мого діда на пенсію, він на тракторі майже сорок років відпрацював. Може, і Сергійко стане механізатором, бо такий удатний до техніки, такий розумненький, що й не перелічити... А сам він підріс уже, та й поправився. Їсть, скільки захоче і що захоче, бо молоко, сир, сметана, яйця і хліб, Богу дякувати, завжди у хаті є...

— А поперваx то й хліб під подушкою ховав, — додає Василь Дмитрович. — Все йому не вірилося, що їсти можна досхочу... А може, звичка, бо, чого гріха таїть, життя його і красти навчило. Та я одразу його попередив: «Сергійку, якщо ти хоч раз щось украдеш, то я відвезу тебе туди, звідки бабуся привезла». Та згодом переконався: він чесний хлопчик.

Я вірю: виросте наш Сергійко порядною людиною!

Олександра МЕНТЕЛЬ.
Новобузький район,
Миколаївська область.

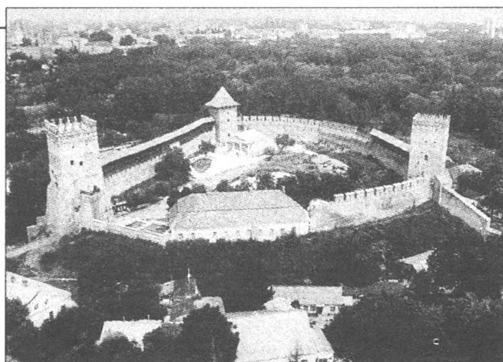
З'явилися спадкоємці власника... Луцького замку

Хоча князь Любарт, за часів якого цю твердиню збудували, від шлюбу з луцькою княжною дітей не мав

НА ВОЛИНІ справжня сенсація: з'явилися нащадки україно-литовського князя Любарта-Дмитра, який князював у Луцьку з 1330 по 1384 рік. Тоді й звели на березі Стиру замок, що зберігся до нинішніх часів. Нащадки Любарта Гедиміновича, які проживають в Україні, звернулися до однієї з нотаріальних контор Луцька, де пред'явили право на замок, що є сьогодні державною власністю.

— І не тільки, — сказав Петро Троневич, заступник директора Луцького історико-культурного заповідника, куди входить і ця історична пам'ятка. — Луцький замок — одна з небагатьох українських середньовічних фортець, що збереглися. Це національна святиня. І він не може належати якійсь одній особі. Та річ навіть не в тім. У нотаріальній конторі мене ознайомили з заявою так званих нащадків Любарта-Дмитра, які претендують на цю історичну споруду. Готуючи монографію про замок, я вивчив усі історичні документи, що стосуються життя в Луцьку князя Любарта. Свого часу його запросила сюди для князювання міська громада. Любарт одружився з луцькою княжною. Була й така умова: діти від луцької княжни матимуть право на майно, в тому числі — й на замок. Але від того шлюбу нащадків у князя не було. Вдруге Любарт одружився з ростовською княжною, яка народила сина Федора. Після смерті батька князювати у Луцьку став Федір Любартович. Та через кілька місяців лучани його прогнали, позбавили права на княжий престол.

Наскільки я зрозумів, право на Луцький замок пред'явили саме нащадки сина Любарта — Федора. Але навіть якщо вони і є ними насправді, то не мають спадкових майнових прав, бо є нащадками Любарта Гедиміновича від другого шлюбу. А право на замок могли мати тільки нащадки від луцької княжни. Таких не було і немає. Та як би там було, але цю проблему треба розв'язувати. Тобто створити спеціальну комісію з істориків і юристів, вивчити документи тих часів й осіб, які претендують на замок, і, звісно, подати певні висновки.



Справді, незвичайна ситуація виникла довкола Луцького замку. Як далі будуть розвиватися події, повідомимо наших читачів.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

Запитання по суті

Як Повещенко робить операцію без скальпеля

Що це за метод лікування — ендоскопічний? Розкажіть, будь ласка, про запорізького лікаря Олександра Повещенка та його медичний центр.

Мирослава КУРНІС.

Корсунь-Шевченківський
Черкаської області.



Ендоскопія — це справді рідкісний на сьогодні метод лікування дуже поширених захворювань: виразки шлунка і дванадцятипалої кишки. Суть методу, яким досконало володіє Олександр Олександрович, полягає в лікуванні... без хірургічного втручання. Ендоскоп, апарат, який використовується медиками для визначення діагнозу, в руках запорізького лікаря став скальпелем. Підводячи його безпосередньо до вогнища патології, спеціаліст діє на нього лазерним промінням та іншими загоювальними засобами. Ефект ендоскопічного лікування вражаючий. Якщо після традиційного медикаментозного курсу полегшення настає через півтора місяця, то при комплексному ендоскопічному разом з лазеротерапією — через 10—15 сеансів. Найдивовижніше те, що хворі без операції позбавляються багатьох ускладнень і перш за все — виразкової кровотечі. Методика нового в вітчизняній медицині способу лікування пройшла випробування 16-річною практикою — саме стільки працює за власною «технологією» ентузіаст Повещенко.

Статистика свідчить: в Україні кожен четвертий страждає захворюваннями шлунка і дванадцятипалої кишки. Понад 80 тисяч щороку оперуються. Олександр Олександрович, не професор і не академік, вміє позбавляти хворих від страждань і болю без традиційного скальпеля — ось що таке запорізький центр і метод Повещенка, відомого далеко за межами України.

Іван ІЛЛЯШ.

Кому довірити портфель?

Конфліктна ситуація

Нещодавно селяни Подорожнього звернулися до Президента України і редакції з проханням допомогти загасити конфлікт у господарстві.

Як це у нас прийнято, Київ доручив розібратися в справі Кіровограду, а той — Світловодську. Тож сподівання селян на те, що «вот приедет барин, барин нас рассудит», були абсолютно безпідставними.

Що ж діється в КСП «Придніпровське»? Б'ються за головний колгоспний портфель.

Два роки тому чергові звітні збори КСП були на ходу перетворені на звітно-виборчі і постало питання про зняття з головування Анатолія Коржа. За нього проголосувало 112 селян, за іншого претендента, Пилипенка, — 26. Оскільки при загальній кількості членів КСП понад 500 осіб не могло бути й мови про кворум, збори перенесли. Через місяць знову зібралися: новий претендент Мендусь набирає 81 голос, Корж — 52. Але останній вирішив далі не воювати. Того разу кворум нікого не хвилював.

Два роки Валерій Мендусь намагався вивести подорожнянський колгосп із ями. У цілому господарство було не гіршим і не кращим за інші.

Навесні нинішнього року загальне виборче збудження збаламутило і Подорожнє. На чергових звітних зборах у лютому роботу правління КСП було визнано задовільною, однак пропозицію його голови В. Мендуся про реорганізацію підприємства в приватне люди вбхилили. У березні замість остаточно визначитися з формами господарювання раптом обирають головою... Анатолія Коржа. Для багатьох несподівано активною стороною виступила райдержадміністрація. Ситуація вимальовувалася така: а) Мендусь хоче «приватизувати» підприємство; а куди ж подінуться пайовики, особливо пенсіонери? б) ось Корж врятує ситуацію; райдержадміністрація «за».

Парадокс у тому, що Анатолій Корж насправді не є прихильником порятунку КСП як такого. Ось його власні думки: «Я знаю, що КСП сьогодні віджив своє. Так чи інакше, а форму господарювання шукати треба іншу. Вірніше, вона давно в голові крутиться». А крутяться в голові Анатолія Коржа ідеї про налагодження вирощування і переробки тваринницької продукції та про створення в селі власної МТС. Все це — спільно з великими українськими та закордонними фірмами, з якими вже досягнуто попередніх домовленостей. «Хотіли б ми чи не хотіли, — вважає Корж, — вони всі стануть приватними. Люди свої ділянки будуть здавати в оренду, за що отримуватимуть певні дивіденди». Однією стороною майбутніх спільних підприємств виступатимуть знайдені Коржем фірми. А другою? «Приватна особа, — каже він. — Скажімо, я».

Чим же тоді відрізняються наміри В. Мендуся від Коржевих? Адже перший теж познаходив фірми, підготував проект розвитку господарства. «У своїх пропозиціях В. Мендусь має рацію, — вважає Анатолій Петрович. — Але він виклав свої міркування в занадто категоричній формі. Людей треба підготувати, переконати на прикладі, на конкретній роботі».

Тільки й того. Колгоспи, перейменовані сьогодні в КСП, річ дійсно абсолютно безперспективна. З КСП ні вітчизняний, ні іноземний інвестор мови вести і не подумає. Зате ті, хто виходить із КСП з земельними та майновими паями і зі списаними державою боргами, становлять для будь-якого інвестора вельми великий інтерес. За те й чубляться сьогодні коржі та мендусі по всій Україні.

Біда, як на мене, не в них. Обидва, зрештою, пропонують щось конкретне, не позбавлене здорового глузду. І що кожен тягне ковдру на себе — теж, зрештою, природно. Біда в іншому. З 527 членів КСП «Придніпровське» — 304 пенсіонери. У заплутаних суперечках сьогодення вони розгублено кажуть: «Та я не знаю, та я не понімаю, та ми неграмотні...» Саме таких претенденти на портфель, нічим не гребуючи, можуть налякати тим, що не дадуть пенсії, чи відріжуть світло, чи ще якимось абсурдом.

А працюючі трактористи, комбайнери тощо кажуть інше: «Нам усе одно, на кого спину гнути, ми собі вкрадемо...» І всі дивляться на район, на область, на столицю — десь звідти має приїхати «барин»...

Я довго і безуспішно випитував у селян, як райдержадміністрація чи сам Президент можуть зняти Мендуся і поставити Коржа? І де ще, крім як у статуті КСП, записано, як і кого обирати? Той, хто годується при уламках колгоспної системи, не стане роз'яснювати селянам переваги нормального господарювання. Дурний би він був! Хай собі «не понімають» якомога довше...

Тим часом колгоспне село конає. Хтось дивиться на те байдуже, хтось прагне допомогти, а дехто — мати з того дивіденди.

Олександр ОФІЛЕНКО,
журналіст.

Світловодськ
Кіровоградської області.

Прошу слова

З хворої голови на співвітчизників

Політика, що її проводить держава в останні роки, наочно показує: виконавчі структури, не зумівши піднести економіку, намагаються розв'язати проблеми своїх структур за рахунок сімейних бюджетів співвітчизників.

Прагнучи підвищити свій прибуток, відомства підвищують тарифи на комунальні послуги, тим самим знижують життєвий рівень трудящих, більшість яких і без того уже відкинуто за межу бідності.

І все це відбувається за умов хронічної заборгованості у виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Люди вже не в змозі оплачувати навіть 15% комунальних послуг за оформленої субсидії. Тому ми хочемо спитати Президента країни, депутатів Верховної Ради, міністрів: для кого створено державу і як розцінити рішення, прийняте у «верхах» про підвищення тарифів на електроенергію для населення? Чого чекати далі?

Борги таким чином не повернути, адже після кожного підвищення тарифів платежі населення за комунальні послуги не зростали, а знижувалися. У результаті тільки по нашому місту населення заборгувало 60 мільйонів гривень за комунальні послуги. А заборгованість у зарплаті становить більш як 98 мільйонів.

Зважаючи на нинішні реалії і з метою недопущення соціального вибуху, ми, висловлюючи волю своїх виборців, вимагаємо від усіх гілок влади скасувати підвищення тарифів на комунальні послуги до повного погашення заборгованості у заробітній платі. Якщо не вжити кардинальних заходів, то ситуація стане критичною, її наслідки уявити неважко.



Від імені депутатів
секретар міської ради
А. ЄЛЯСІН.

Макіївка.

Мал.
Вадима ВАСЮШКІНА.

Абзац з листа

Полтава

Чотири місяці нам не виплачували пенсії, а нині обіцяють «заморозити», за червень пропонують видати продуктами. А нам потрібні ще й ліки, мило тощо...

Аза ПІДГОРНА.

Чернігів

В одному з виступів В. Пустовойтенко запевнив, що набагато поліпшилася ситуація з виплатою стипендій, зарплати, пенсій. Невже і справді комусь виплатили пенсію за квітень? Чому ж тоді в Сухоставці, що в Прилуцькому районі, не видали її ще за січень?

В. ПОНОМАРЬОВ.

Ужгород

Районний та обласний суди відмовили мені в позові про відповідальність адміністрації за затримку розрахунку при звільненні з роботи, мотивуючи «відсутністю цільових коштів». Хто ж має виконувати закон — Кабмін, ВР, Президент?

Степан ДЕМКО.

Хмельницький

По радіо, телебаченню тільки й розмов, що про погашення заборгованості пенсіонерам. Так де ж її «гасять», чому ця процедура не доходить до нас? Нам не виплатили ще за грудень! Кого ж ви тішите гарними словами?

Степан БОНДАР.

Запоріжжя

Коли в Україні була пані Фішер, вона поцікавилася у Президента, як у нашій державі вирішують питання зі скасуванням смертної кари. Президент відповів, що позитивно. Що сказав би він про становище пенсіонерів, дітей і тисяч дорослих, котрі ледь животіють через брак будь-яких засобів до життя? Виходить, що за злочинців у нас турбуються більше...

Б. ЗАПОРОЖЕЦЬ.

Ви нам писали

Тримайте зброю на замках

На запит п. Скака щодо порядку зберігання мисливської зброї повідомляємо, що розпорядженням Президента України № 61/95 РП від 30.03 1995 р. «Про запобіжні заходи щодо користування мисливською і службово-штатною зброєю та газовими пістолетами і револьверами» передбачено обладнання такої зброї курковими замками безпеки. На виконання розпорядження ці вимоги затверджені наказом МВС України від 28 квітня 1995 р. за № 265.

М. БІЛОКОНЬ,
перший заступник начальника
Головного управління адміністративної
служби міліції МВС України.

Усміхніться!

Чий татко багатший?

Розмовляють троє дітей:

— Мій тато знаєте який багатий? Має машину, дачу, телевізор!..

— А мій — машину ме... мер-сер-дес і отаку купу грошей, ще й твоєму татові позичив...

— А мій татко такий розумний, такий розумний, що вашим татам не віддасть гроші!

Поважна причина

Вчителька запитує:

— Богдане, чому вчора тебе не було в школі?

— У нас в сім'ї поповнення.

— О, це добре, вітаю! І хто ж у тебе — братик чи сестричка?

— Якби ж то! Новий тато.

Надіслав
Анатолій ШЕЛУДЯК.

Середина-Буда
Сумської області.

ВИТРАТНІСТЬ У ФАВОРІ

Енергозбереження: резонанс

ПРОЧИТАВ у «Голосі України» від 24 березня поточного року статтю «Страшна» таємниця вітчизняної економіки» і вирішив продовжити розмову. Люди старшого покоління напевне пам'ятають шедеври афористичної думки часів Л. Брежнєва: «Заробітна плата має бути заробленою», «Економіка має бути економною» тощо.

Своїм буттям ми довели світові, що й без економії, і без виплат заробітної плати може існувати 50-мільйонна держава. Чим не таємниця? Ось тільки над її розгадуванням ніхто не корпить. Більш цивілізованим нашим сусідам цікаво одне: чи довго ми протягнемо? Визначаться, коли держави вже не буде. А для нас з вами дозволю собі перефразувати відомий вислів Президента: «Тільки сліпий не бачить того факту, що ми надового стали... злиденними».

Про енергоспоживання та енергозбереження в одній із найенергоємніших галузей промисловості знаю не з чуток: працював головним технологом Північного гірничозбагачувального комбінату в Кривому Розі, а потім у Карелії. Можу на будь-якому рівні, в тому числі й публічно, довести, що наявна й досі в Україні технологія підготовки металургійної сировини для виробництва металу економічно втратна, технологічно безвихідна, екологічно небезпечна.

На гірничо-збагачувальних комбінатах Кривбасу переробляють магнетитові залізисті кварцити, аналогічні тим, що їх добувають на родовищах США та Канади. Ось тільки під час збагачення цих кварцитів енергоресурсів витрачається в 2,6 раза більше, ніж на підприємствах названих країн. І якби-то витратність була пов'язана з переподрібненням рудної складової, але ж ні, основні електровитрати припадають на переподрібнення нерудної складової.

Гірше того, для складування відходів збагачення, отриманих за цією вочевидь хибною технологією (ще в 60-ті роки геологи просили М. Хрущова зупинити збагачувачів, бо ж розорять країну!), потрібні величезні спеціальні сховища. До них відходи скидають разом з десятками кубометрів оборотної технологічної води. А в Канаді та США відходи збагачення зернисті, не переподрібнені і придатні для будівництва дамб спецсховищ.

Основною нерудною складовою магнетитових кварцитів є двоокис кремнію. Мільярди тонн заскладованого двоокису кремнію, доведеного дурістю науки і виробництва до пиловидного стану (крупинки дрібніші від 10 мікрон), селікозонебезпечні і становлять загрозу для населення регіону. Разом з тим, наявна в Кривбасі технологія збагачення магнетитових кварцитів не дає змоги отримувати концентрати з вмістом заліза більш як 66,5%, а двоокису кремнію — менш як 8%. Концентрати засмічені переподрібненими нерудними шлаками. Їх зневоднювання вакуумними засобами ускладнено і, в свою чергу, потребує додаткових затрат. Загалом, виходить замкнене коло: агломерат і окотиші з таких концентратів роблять неконкурентоспроможним кінцевий продукт — метал. Він дорогий, але аж ніяк не високої якості.

1993 року ми з групою співавторів запатентували в Росії «Спосіб багатостадіального збагачення тонковкраплених магнетитових руд». За енергозатратами ця технологія економічніша навіть за ту, що використовується в США і Канаді. Вона проста в управлінні, дає змогу отримувати зернисті (не надто подрібнені) відходи збагачення за меншої витратності тіл, що мелють. А концентрати виходять із вмістом заліза 70% і двоокису кремнію — менш як 3%, тобто придатні для позадоменного виробництва металу. З кожного 1 млн. тонн переробленої руди добувається не менш як 10 тис. тонн металу. Технологію цю перевірено у виробничих умовах.

Ще 1985 року патентне відомство СРСР визнало її унікальною, такою, що не має аналогів у світовій практиці. Але оскільки ми замахнулися на «святая святих» (не один десяток докторів наук зробили собі ім'я на фрагментах хибної, витратної технології збагачення магнетитових руд, що діяли багато років), то про отримання документа про винахід, а тим більше про впровадження годі було й мріяти. Хто міг тоді легко погодитися із зміною технологічної схеми, наважитися на це? Навіть за право обговорення треба було брати у співавтори високих державних мужів і, отже, відкрити формулу винаходу. Ми не стали цього робити, захищаючись від елементарної крадіжки.

Але об'єктивно вийшло так, що із п'яти авторів лише двоє виявилися згодом громадянами України. Власником патенту є Гірничий інститут Кольського наукового центру РАН, де працює один із моїх співавторів. Ще двоє працюють на Костомукшському ГЗК. Там і використовується частково наш винахід.

Чому не в повному обсязі? Щоб не платити авторам і власникові патенту винагороду, що належить за Патентним законом Росії, хоча втрати через невикористання винаходу в повному обсязі значно більші, ніж сума винагороди. Росіяни це прекрасно розуміють. Як і те, що, згідно з Патентним законом Росії, якщо винахід не використовується 4 роки, то будь-яка фізична або юридична особа має право отримати (в тому числі примусово) ліцензію на використання патенту.

Отож, і в нас сьогодні є юридичні підстави для пошуку покупців запатентованої технології, а також покупців наступних авторських прав.

За виробництва в Україні 30—50 млн. тонн металу нова технологія могла б дати кілька сотень мільйонів доларів чистого прибутку.

Якщо є інтерес до отримання на ГЗК України залізорудного концентрату з наявною якісною характеристикою, але на 25—30% дешевше чи з якісною характеристикою для позадоменного виробництва металу, я готовий до будь-якої форми обговорення цього питання. Проте боюся, що підприємства самі не підуть на це. Витратність економіки надто багатьом просто вигідна. Інакше чим пояснити живучість і незнищенність такого пороку?

Борис ВАНІН.

Долинська Кіровоградської області.

Думка з приводу

ЩО ЯВЛЯЄ собою нині український гірничо-збагачувальний комбінат (ГЗК)? Форма власності — акціонерне товариство з контрольним або блокувальним пакетом акцій у держави; обсяг виробництва продукції — на 100—150 млн. доларів США на рік; рентабельність — мінімальна або нульова, заборгованість у зарплаті працівникам підприємства — два—чотири місяці; можливість інвестування у розвиток виробництва — не більш як 2 млн. доларів США на рік, при цьому отримання кредитів зі сторони під низький відсоток малоймовірне, а з державної казни через гострий бюджетний дефіцит — взагалі нереальне.

Працювати на повну силу вигідно

У такій ситуації ставити питання про кардинальну зміну технології (проект навіть якщо й вигідний, то, напевне, недешевий) можна хіба що теоретично. А логіка нормального власника змушує прагнути до балансу фінансових можливостей підприємства з переліком усіх потрібних витрат: технологічних, технічних, соціальних. А якщо під час ухвалення рішення про збільшення зарплати або поліпшення умов безпеки праці адміністрація частіше за все керується не економічними міркуваннями, то чинити так з технологічними або технічними новинками не лише нерозумно, а й злочинно. Тож стосовно до ГЗК інвестиційні проекти слід ранжувати за вартістю і за терміном окупності. Розрахунки показують, що за можливих ризиків максимальний період окупності інвестиційних проектів в Україні не має перевищувати півтора року.

У цьому разі йдеться про енергозаощаджувальні заходи. Вони, як відомо, бувають безвитратні — організаційні, що передбачають суворе дотримання технології, дисципліни праці, плановопопереджувальні ремонти, і такі, на які підприємству треба витратитися. За нашої бідності, звісно ж, прийнятніший перший варіант.

Найбільшу віддачу серед безвитратних заходів може дати забезпечення нормального (паспортного) завантаження технологічного обладнання. На збагачувальних фабриках це дасть змогу заощадити до 25—30% споживаної електроенергії, а в масштабах комбінату — не менш як 12%. У грошовому виразі це 2,5 — 4 млн. доларів США на рік. Ще цікавіша ситуація складається на фабриках окомкування. В разі припинення експлуатації трьох старих окомкувальних машин типу ОК-108 на Центральному ГЗК тільки за рахунок заощадження електроенергії і газу збитки комбінату зменшаться щонайменше на 3,5—4 млн. доларів США на рік, наблизивши підприємство до беззбиткової роботи. Варто сказати, що за нового керівництва збагачувальної фабрики ЦГЗКа розпочалася реалізація саме цього енергозаощаджувального заходу.

Проте на будь-якому підприємстві енергозаощадженням слід займатися не час від часу, а планомірно. І робота ця має бути системною, що в розвинених країнах називається енергоменеджментом. В Україні, мабуть, вперше, за сприяння київського підприємства «Електромеханіка» на Центральному ГЗК розпочалося створення системи енергоменеджменту. Прогнозований виграш — не менш як 10% вартості річного споживання енергоресурсів.

Серед заходів, що потребують грошових витрат, швидко окупається автоматизація процесів виробництва і контролю. Так, приміром, за кілька місяців окупиться впровадження системи комерційного обліку електроенергії, бо можна буде перейти на оплату за електроенергію за вигіднішим для ЦГЗК тарифом. За два—три місяці окупається впровадження систем автоматичного управління на станції оборотного водопостачання ГЗК. Протягом 10—12 місяців окупається реалізація системи автоматичного управління технологічною секцією збагачувальної фабрики.

Найдорожчі, що мають високий ступінь ризику, — енергозаощаджувальні заходи, пов'язані зі зміною технології. Разом з тим, лише вони можуть дати дуже значний (у грошовому виразі) ефект. Тому під час розгляду таких проектів слід враховувати всі нюанси, керуючись досвідом, а не емоціями чи бажаннями. А досвід підказує, що навіть найдосконаліша техніка у стадії «прироботки» дає збої, провокує аварії. Є й інша небезпека: успішна робота нових технологічних установок на одному підприємстві зовсім не обіцяє успіху на іншому. Приміром, ролінг-преси, що добре зарекомендували себе на цементних заводах, не можуть без доопрацювання і конструктивних змін використовуватися на збагачувальних фабриках ГЗК, хоча їхнє впровадження окупається за півроку—рік. Але гірше за все те, що в разі негативних результатів великого технологічного експерименту повернення до старої схеми вимагатиме ще більших коштів, ніж очікувана економія. Тож вигоду від нововведень треба обраховувати. Економіка справді має бути економною. І в тому, щоб жити відповідно до засобів, нічого поганого немає. Погано те, що ми весь час лише збираємося так жити.

Володимир МАМАЛИГА,
кандидат технічних наук, сертифікований енергоменеджер.

Інформація про сьомий випуск акцій ВАТ «Акціонерний Київський народний банк»

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Повне найменування — «Акціонерний Київський народний банк» (скорочено «Київнарбанк»).

Вид господарського товариства — відкрите акціонерне товариство (ВАТ).

Місцезнаходження: Київ-252025, вул. Велика Житомирська, 24.

Дата заснування: банк створено 30 березня 1990 року у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю (зареєстровано в Національному банку України 2 червня 1992 року № 15). За рішенням загальних зборів засновників від 19.11.93 року банк перетворено у відкрите акціонерне товариство.

Предмет діяльності: надання банківських послуг на підставі отриманих ліцензій та дозволів:

1. Ліцензія Національного банку України на здійснення банківських операцій № 144 від 26.12. 1996 року;
2. Ліцензія Фонду державного майна України на здійснення посередницької діяльності з приватизаційними паперами № 19 від 5 вересня 1996 року;
3. Дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів № 8 від 03.02.92 р.;
4. Дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії № 23 від 13 червня 1994 року.

Загальний обсяг статутного фонду 2 300 000 гривень. Фактично сплачений статутний фонд 2 300 000 гривень.

Чисельність службовців на 1 квітня 1998 року — 106 чоловік.

Чисельність акціонерів на 1 квітня 1998 року — 80 юридичних та 689 фізичних осіб.

Інформація про сьомий випуск акцій Акціонерного Київського народного банку підтверджена аудиторською фірмою «Фінком аудит», ліцензія аудиторської палати України № 000618.

БАЛАНС, ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

Баланс «»Акціонерного Київського народного банку» (в гривнях)

Статті балансу	Дата		
	01.01.97 р.	01.01.98 р.	01.04.98 р.
Актив			
1. Грошові кошти та чеки	367824	251519,11	236798,34
2. Коррахунки в банках	2424175	1422499,76	554022,77
3. Нетто депозитів, кредитів у інших банках	666700 *	679907,76 *	154162,88
4. Цінні папери в портфелі банку	444328	2605375,58	132126,60
5. Нетто кредитів та фінансового лізингу	3207864 *	2050667,59 *	4606674,43
6. Інвестиції капіталу	0	0,00	0,00
7. Нетто нематеріальних активів	50493 *	23081,18 *	5372,47
8. Нетто матеріальних активів	1530994 *	3325324,16 *	3003871,77
9. Інші активи	3629931	912724,49	722606,61
10. Рах. № 380, 390, 391, 392	2695828	2101993,86	1144864,51
Сукупні активи	15018137	13373093,49	10560500,38
Пасив			
1. Коррахунки банків	580777	12816,50	1342,26
2. Депозитиви та кредити банків	358910	190000,00	0,00
3. Кошти до запитання клієнтів	4314972	3464511,09	2247647,62
4. Строкові депозити клієнтів	907267	1570900,39	1941708,68
5. Цінні папери власного боргу	2	1,57	1,57
6. Кредити, отримані від міжнародних організацій	0	0,00	0,00
7. Інші зобов'язання	3178308	1260026,69	501412,53
8. Рах. № 380, 390, 391, 392	2695828	2111488,54	1144864,51
9. Статутний капітал	1502624	2300000,00	2300000,00
10. Прибутки і резерви	1479449	2463348,71	2419560,95
11. Прибуток поточного року	0	0,00	0,00
12. Результат діяльності	0	0,00	3962,26
Сукупні пасиви	15018137	13373093,49	10560500,38

*** — брутто активів.**

Звіт про прибутки та збитки (в гривнях)

Показники	1996 р.	1997 р.	1 кв.1998 р.
Доходи			
1. Відсотки за кредити	995236,10	706317,34	357595,28
2. Доходи і комісія з послуг, наданих клієнтам	1388384,59	1215143,70	154074,13
3. Доходи від операцій з цінними паперами	87856,98	76620,17	8131,53
4. Інші доходи	50610,74	134780,05	81372,60
Всього доходів	2522088,41	2132861,26	601173,54
Витрати			
1. Нараховані та сплачені відсотки	311685,02	276437,08	120055,71
— за рахунками клієнтів	89374,81	75537,29	12850,30
— за депозитами юридичних осіб	84749,78	35114,78	74878,53
— за вкладами фізичних осіб	92320,33	106349,17	16167,33
— за позиками і депозитами комерційних банків	45240,10	59435,84	16159,55
2. Витрати на утримання апарату управління	1066089,86	950115,93	187368,02
3. Операційні та інші витрати	1044509,06	811198,95	266247,88
4. Амортизаційні відрахування	60153,49	83304,51	23539,67
Всього витрат	2482437,43	2121056,47	597211,28
Прибуток	39650,98	11804,79	3962,26 **
Використання прибутку:			
— платежі до бюджету	8043,54	1415,30	3202,32
Нараховано:			
— резервний та страховий фонди	31594,42	1027,48	—
— фонд накопичення	13,02	9362,01	—

**** результат діяльності**

Довідка про фінансовий стан Акціонерного Київського народного банку на 1 січня 1998 року.

Показники	Фактичне значення	Нормативне значення
Власні кошти	2177513 ЕКЮ	≥ 2000000-ЕКЮ
Платоспроможність	49,63 %	≥ 8 %
Норматив миттєвої ліквідності	48,66 %	≥ 20 %
Загальна ліквідність	119,49 %	≥ 100 %
Відношення високоліквідних активів до робочих активів	15,29 %	≥ 15 %
Ресурсна ліквідність	33,55 %	≤ 100 %
Норматив «великих» кредитів	0,18	≤ 8 %
Норматив інвестування	1,82 %	≤ 25 %
Достатність капіталу	73,24 %	≥ 5 %
Показник прогнозних власними коштами	28,30 %	≤ 50 %

ДАНІ ПРО ЧЛЕНІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ (ПРАВЛІННЯ), ГОЛОВУ РАДИ, ГОЛОВУ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ ТА ГОЛОВНОГО БУХГАЛТЕРА БАНКУ

Прізвище, ім'я, по батькові	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Посада	Виробничий стаж (років)	Стаж роботи на даній посаді
Корчинський Герман Михайлович	1963	вища економічна	магістр міжнародного менеджменту	голова правління	12	3
Кулик Ігор Анатолійович	1965	вища технічна	інженер-фізик	заступник голови правління, нач. управління клієнтських розрахунків	12	3
Козій Віктор Миколайович	1969	вища економічна	інженер-економіст	заступник голови правління, нач. управління ресурсів та координації	5	3
Зінов'єв Василь Олександрович	1926	вища юридична	юрист	член правління, нач. юридичного відділу	55	6
Хоменко Любов Григорівна	1950	середня спеціальна	бухгалтер	член правління, головний бухгалтер	30	5
Іваненко Георг Денисович	1938	вища технічна	інженер-механік	голова ради банку, генеральний директор ДКП «Київгаз»	38	4,5
Бойко Микола Іванович	1943	вища економічна	інженер-економіст	голова ревізійної комісії банку, заст. ген. директора ДЗЕП «Славутич-Сталь»	36	1

МОЖЛИВІ ЧИННИКИ РИЗИКУ В ДІЛОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА

З 1995 року Акціонерний Київський народний банк веде беззбиткову діяльність. Київнарбанк в цілому дотримується обов'язкових економічних нормативів, встановлених Національним банком України.

Можливими чинниками ризику в діловій діяльності Акціонерного Київського народного банку є:

— погіршення загальної економічної ситуації в державі;
— зміни у фінансовій політиці уряду України;
— зміни в законодавстві щодо діяльності комерційних банків та податкової політики;
— можливі втрати за операціями банку (кредитними, від знецінення цінних паперів та інші).

Для покриття можливих втрат за операціями банку створюються резерви під певні ризики згідно з положеннями Національного банку України та акціонерного Київського народного банку.

ОПИС ДІЛОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА

Діяльність банку здійснюється згідно з чинним законодавством України, нормативними актами НБУ та статутом банку.

Акціонерний Київський народний банк — це банк зі сталою репутацією. Банк надає практично всі види банківських послуг, у тому числі проводить операції з іноземною валютою та цінними паперами, крім операцій з дорогоцінними металами. Банк обслуговує підприємства різних галузей народного господарства, які займаються впровадженням нових технологій, будівництвом виробничих об'єктів, а також освоєнням нових видів товарів та послуг. Кредитні кошти банку спрямовуються головним чином на підтримку та розвиток підприємств-товаровиробників. Основою фінансової політики є забезпечення надійної та стабільної роботи з урахуванням інтересів акціонерів та клієнтів банку.

Інвестиції банку складаються з вкладень в Облігації внутрішньої державної позики та внесків в статутні фонди інших підприємств. Станом на 1 квітня 1998 року в інвестиційному портфелі банку є Облігації внутрішньої державної позики на загальну номінальну вартість 51100 гривень. Внески в статутні фонди інших підприємств 83937 гривень, зокрема в Українську фондову біржу, Українську біржу цукру та продовольства, Українську міжбанківську валютну біржу, Українську асоціацію інвестиційного бізнесу.

З 1995 року Акціонерний Київський народний банк знаходиться в режимі фінансового оздоровлення. За 1997 рік, завдяки виконанню програми фінансового оздоровлення, досягнуто:

— дебіторська заборгованість зменшена на 99 %, на 1.01.98 р. вона становить 0,43 % від суми статутного фонду;
— питома вага прострочених та пролонгованих кредитів у кредитному портфелі банку зменшилася на 59 % і становить 16 % кредитного портфелю банку;
— на 48 % скорочена кількість працівників банку, яка станом на 1.04. 98 року становить 106 чоловік;
— капітал банку збільшився на 70 % і станом на 1.01.98 року становить 4595548 грн. (на 1.04.98 р. —4718346 грн.).

Акціонерний Київський народний банк не отримав заперечень з боку Національного банку України на збільшення статутного фонду банку шляхом проведення 7 емісії акцій.

ДАНІ ПО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Загальними зборами акціонерів Акціонерного Київського народного банку (протокол № 4 від 25.04.98 року) було прийнято рішення про збільшення статутного фонду банку до 7 800 000 грн.

Метою використання фінансових ресурсів, залучених від емісії є збільшення обсягу активних операцій банку, вкладання в ефективні і надійні фінансові проекти, а також у розвиток банку, розширення мережі діяльності банку. Кошти, отримані від продажу акцій сьомої емісії, банк планує направити на кредитування фінансово стабільних підприємств Київського та Дніпропетровського регіонів (проектів місцевого та національного значення) у сумі приблизно 3,5 млн. гривень та для придбання державних цінних паперів на суму 2 млн. гривень.

Збільшення статутного фонду проводиться шляхом випуску простих акцій сьомої емісії в кількості 55000000 штук, номінальною вартістю 10 копійок кожна, на загальну суму емісії 5500000 грн., серією А-7 з порядковими номерами 00000001 — 55000000. Акції випускаються в бездокументарній формі. Випускається простих акцій —55000000 штук, привілейованих акцій — 0 штук. Передплатниками простих акцій можуть бути юридичні та фізичні особи.

Прості іменні акції розповсюджуються шляхом відкритої підписки.

Запланований курс продажу акцій — за номінальною вартістю: 10 копійок за одну акцію.

Акції розповсюджуються з 1.07.1998 року до 30.09.98 року за адресою: м. Київ, вул. В. Житомирська, 24, тел. 212-12-72, 229-35-55.

Акціонери банку мають першочергове право на придбання акцій сьомої емісії.

Власники акцій мають право продати або передати в спадок належні їм акції за умови реєстрації факту зміни власника в зберігача — акціонерного банку «Еталон». Право голосу на загальних зборах акціонерів реалізується за принципом 1 акція: 1 голос.

Передплатники повинні сплатити повну вартість акцій не пізніше 30 вересня 1998 року, за рахунок коштів, передбачених чинним законодавством. Оплата за акції має бути внесена на рахунок № 36303001 в Акціонерному Київському народному банку, МФО 300090, код ЄДРПОУ 14361032. Юридичним особам необхідно надати, згідно до вимог Національного банку України, баланс підприємства — форма 1, звіт про фінансові результати та їх використання — форма 2 та аудиторські довідки про джерела формування коштів, спрямованих на придбання акцій. Фізичні особи подають довідки державної податкової інспекції про наявність доходів, достатніх для внесення коштів, як передплати за акції, якщо їх розмір перевищує сто неоподатковуваних мінімумів, встановленого на день сплати коштів. Після повної оплати акцій та реєстрації їх випуску в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, акціонерам, як підтвердження права власності на акції зберігачем — Акціонерним банком «Еталон» видається виписка з рахунку Депо. При відмові від випуску акцій кошти повертаються не пізніше 30 днів після прийняття відповідного рішення.

Акції реалізуються пакетами. Мінімальний пакет акцій для фізичних осіб — 1000 акцій; для юридичних осіб —10000 акцій. Продаж пакету акцій номінальною вартістю більш як 100 000 грн. здійснюється лише за рішенням ради банку. Згідно зі статутом банку, один акціонер може володіти не більш як 35 % акцій банку.

У разі, якщо підписка на акції перевищує розмір оголошеної емісії, правління може відхиляти зайву підписку. Відмова у підписці проводиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку. У разі, якщо правління не відхиляє зайву підписку, рішення про прийняття чи відмову зайвої підписки приймають загальні збори акціонерів. При відмові правлінням або загальними зборами акціонерів зайвої підписки внесені суми повертаються не пізніш як через 30 днів.

Розмір дивідендів визначається щорічно загальними зборами акціонерів за підсумками фінансового року. Дивіденди виплачуються за рахунок прибутку банку, який залишається в його розпорядженні після сплати встановлених законодавством податків та інших платежів до бюджету, створення резервного, страхового та інших фондів. Виплата дивідендів проводиться не пізніше одного місяця після прийняття рішення про їх виплату.

Адреса виплати (депонування) дивідендів:
м. Київ, вул. В. Житомирська, 24.

Послугами торговців цінними паперами для розміщення власних акцій Акціонерний Київський народний банк не користується.

(Закінчення на 15-й стор.).

ІНФОРМАЦІЯ про сьомий випуск акцій ВАТ «Акціонерний Київський народний банк»

ПЕРЕЛІК І РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНІХ ЕМІСІЙ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.

№ емісії акцій	№ і дата видачі свідоцтва	Орган, що видав свідоцтво	ПРОСТИХ ІМЕННИХ АКЦІЙ Кількість штук	Номінал	на суму за номіналом	ПРИВІЛЕЙОВАНИХ АКЦІЙ Кількість штук	Номінал	на сумму за номіналом
1	№ 90/1/94 10.03.94	Міністерство фінансів України	205601	0,10	20560,10	399	0,10	39,90
2	№ 133/1/94 8.04.94	Міністерство фінансів України	294771	0,10	29477,10	0	0,10	0
3	№ 405/1/94 1.11.94	Міністерство фінансів України	722035	0,10	72203,50	0	0,10	0
4	№ 281/1/96 5.06.96	Міністерство фінансів України	13803438	0,10	1380343,80	0	0,10	0
5	—	—	0	0	0	0	0	0
6	№ 51/1/98 22.01.98	Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	7973756	0,10	797375,60	0	0,10	0

КІЛЬКІСТЬ АКЦІЙ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ У ВЛАСНОСТІ ЧЛЕНІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ ТА ПЕРЕЛІК ОСІБ, ЧАСТКИ ЯКИХ У СТАТУТНОМУ ФОНДІ ПЕРЕВИЩУЮТЬ 5 %

У власності членів виконавчого органу знаходяться 134 привілейованих та 66 простих іменних акцій.

НАЙМЕНУВАННЯ ОСОБИ	АКЦІЙ У ВОЛОДІННІ Штук	На суму за номіналом (грн)	% статутного фонду
Київський завод «Аналітприлад»	7973756	797375,60	34,67
ДЗЕП «Славутич сталь»	6939750	693975,00	30,17
Регіон. трансп. орган. ком. центр «Континент»	5239750	523975,00	22,78
ЗАТ «Оберон центр»	1500000	150000,00	6,52

ВІДОМОСТІ ПРО РЕЄСТРАТОРА

Реєстратор Акціонерного Київського народного банку —АБ «Еталон».

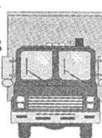
Юридична адреса — 254414, м. Київ, вул. Вишгородська, 51/1; тел. 246-53-69, факс 246-53-68.

ВІДОМОСТІ ПРО ДЕПОЗИТАРІЙ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.

Депозитарій — ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз», дозвіл 1-G, від 5 листопада 1997 року на здійснення депозитарної діяльності депозитарію цінних паперів. Адреса: м. Київ, вул. Грінченка, 3.

Зберігач — АБ «Еталон» дозвіл 21-Д від 16 жовтня 1997 року на здійснення депозитарної діяльності зберігача цінних паперів. Адреса: м. Київ, вул. Вишгородська, 51/1.

КИЕВРЕММЕХ *реализует:*



Ассенизационные машины КО-503В.
К ним бочки и вакуумные насосы.
Автовышки ГАЗ,ЗИЛ,КРАЗ, КАМАЗ
Автоводовоз (емкость 4,0 $м^3$ пищевая нержавеющая сталь) на ГАЗ-3307.
Мусоровозы КО-413, КО-431, з/части.
Поливомоечные машины КО-713-01.
Экскаваторы МТЗ. Бульдозеры ДТ-75, Т-170.
Цементовозы ТЦ-13, АЦ-22. Битумовозы БА-21.

Тел: (044) 450-31-81, 452-18-46, 452-68-96

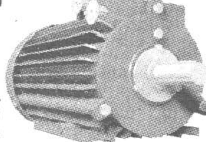
Арбитражный суд Донецкой области (340105, г.Донецк, б.Пушкина, 34) возбудил дело №3/36 от 24.04.98г. о признании банкротом КМП „Интерпоиск", расположенного по адресу: 343100, г.Красноармейск, микро р-н „Южный", д.9, кв.2.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца с момента опубликования объявления.

Электродвигатели

Общепромышленные АИР, 4А, 5А, 4АМНУ, 4АМУ до 400 кВт
Взрывозащищенные АИУ, АИМ, ВА, ВАО, ВРП до 630 кВт
Крановые МТ, 4МТ, АМТ до 160 кВт

Низковольтная аппаратура
Эмальпровод (обмоточный)
Металлопрокат (чёрный)
Вентиляторы
Насосы



Т./ф. (095) 911-9018 (пятиканальный)

Ведис

Державна податкова інспекція в м. Южноукраїнську Миколаївської області повідомляє, що Арбітражний суд у Миколаївській області порушив справи про банкрутство:

1. № 593/4 від 09.03.98 р., МПП «Віта» (329550, м. Южноукраїнськ, вул. Паркова, 2, р/р 000644847 в Южноукраїнському відділенні АК Промінвестбанку, код. 19286430);
2. № 590/3 від 09.03.98 р. ТзОВ «Альмаїр» (329550, м. Южноукраїнськ, вул. Миру, 2/4, р/р 467448 в Южноукраїнському відділенні АК Промінвестбанку, код. 13756612).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Арбітражним судом у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: 327009, м. Миколаїв, пл. Леніна, адміністративний будинок обласної ради.

ЗАО «Магазин 101»

сообщает, что, начиная с 01.07.98 г., общие собрания акционеров ЗАО «Магазин 101» проводятся ежеквартально, каждую последнюю пятницу последнего месяца квартала, в 18 часов в помещении магазина по адресу: Николаев, ул. Никольская, 49.

Повестка дня

1. Изменения в уставе.
2. Организационные вопросы.
3. Разное.

До уваги акціонерів ЗАТ «Львівнафтопродукт»

31 липня 1998 року об 11.00 в приміщенні Будинку культури за адресою: Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, вул. І. Франка, 56 відбудуться загальні збори акціонерів ЗАТ «Львівнафтопродукт».

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Львівнафтопродукт» за 1997 рік.
2. Про дострокове припинення повноважень правління, спостережної ради та ревізійної комісії товариства.
3. Про реорганізацію ЗАТ «Львівнафтопродукт» у відкрите акціонерне товариство та затвердження його статуту.
4. Про обрання керівних органів товариства.
5. Різне.

Реєстрація учасників загальних зборів акціонерів буде здійснюватися з 9.00 до 10.45 за місцем проведення зборів.

Для проведення реєстрації учасникам зборів необхідно мати:
документ, що посвідчує особу;
доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Телефони для довідок: (0322) 74-01-21, 72-36-81.

Арбітражний суд Херсонської області (325000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справи про банкрутство:

справа № 5/47-Б ТОВ «Орфей» (код ЗКПО —21283054), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Горького, 26, кв. 38; р/р 000467359 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242;

справа № 5/44-Б, МП «Світанок» (код ЗКПО —22744474), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. М. Букіна, 74, кв. 78; р/р 000700825 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242;

справа № 5/45-Б, ТОВ «Кремень» (код ЗКПО —14127141), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Щорса, 27, кв. 29; р/р 000467757 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242;

справа № 5/46-Б, приватне підприємство «Волга» (код ЗКПО — 23136908), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. І. Франка, 5«а», кв. 23; р/р 001468454 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242;

справа № 6/179-Б, сільський будівельний комбінат (код ЗКПО — 5516926), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Таврійськ; р/р 26008200227001 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242;

справа № 5/20-Б, ТОВ «Троянда» (код ЗКПО —14135376), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Таврійськ, вул. Коцюбинського, 29; р/р 26003201050001 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242;

справа № 19/6-Б, приватне підприємство «Укрпромексім» (код ЗКПО — 23136898), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Дзержинського, 49/3, кв. 25; р/р 4468811 у Н. Каховському відділенні ПІБ України, МФО 352264;

справа № 6/154-Б, приватне підприємство «Янтар» (код ЗКПО — 14132047), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Першотравнева, 30, кв. 47; р/р 1468115 у Н. Каховському відділенні ПІБ України, МФО 352264;

справа № 6/155-Б, МП «Експрес» (код ЗКПО —22744764), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Таврійськ, пер. Станціонний, 2; р/р 26007301820173 у Н. Каховському відділенні ПІБ України, МФО 352264;

справа № 6/166-Б, фермерське господарство «Ліра» (код ЗКПО — 14133667), юридична адреса: 326641, Херсонська область, Генічеський район, с. Рівне, вул. Мукерія, 25; р/р 26002200372001 в Генічеському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352059;

справа № 6/172-Б, комерційно-молодіжний центр «Мрія» (код ЗКПО — 19221198), юридична адреса: 326902, Херсонська область, Горностаївський район, с. Костянтинівка; р/р 26009200043001 в Горностаївському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352071;

справа № 36/6-Б, фермерське господарство «Корсак» (код ЗКПО — 21281919), юридична адреса: 326671, Херсонська область, Новотроїцький район, с. Чкалово, вул. Леніна, 60, кв. 30; р/р 000405102 у Новотроїцькому відділенні Ощадбанку № 3149, МФО 342166;

справа № 34/6-Б, МП «Надія» (код ЗКПО —21302165), юридична адреса: 326660, Херсонська область, Новотроїцький район, смт. Новотроїцьк, вул. Леніна, 83, кв. 38; р/р 000400420 у Новотроїцькому відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352134.

Письмові звернення щодо майнових вимог та умов санації необхідно подати до арбітражного суду не пізніше одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 13/3-Б о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Пассат», расположенного по адресу: 340015, г. Донецк, ул. Артема, 131; р/с 26008301695016 в Магистральном отделении АК ПИБ г. Донецка, МФО 335203, ОКПО 24068528.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/258—15/2 про визнання банкрутом Стебницького державного гірничо-хімічного підприємства «Полімінерал», юридична адреса — Львівська область, м. Стебник, вул. Дрогобицька, 127, р/р 26003301480150, ПІБ м. Дрогобич, МФО 325611.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Дочірнє підприємство «Явір» ВАТ «Південзахідтрансбуд» повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом місяця з моменту публікації оголошення.

Юридична адреса підприємства: 253095, м. Київ, вул. Зрошувальна, 15, тел. 566-8827.

До уваги акціонерів АБ «Укргазпромбанк»!

Повідомляємо, що чергові загальні збори акціонерів АБ «Укргазпромбанк» відбудуться 7 серпня 1998 року о 16.00 у приміщенні банку, який знаходиться за адресою: м. Київ, Дніпровська Набережна, 13.

Порядок денний загальних зборів:

1. Затвердження результатів передплати на акції.
2. Внесення змін та доповнень до статуту банку.
3. Затвердження кандидатури голови правління банку.
4. Різне.

З повагою, правління АБ «Укргазпромбанк».

АО «Днепропетровский центральный универмаг»

сообщает, что собрание акционеров состоится 30 июля 1998 г. в 13.00 часов по адресу: 320600, г. Днепропетровск, пр. К. Маркса, 52 (помещение красного уголка, IV этаж)

Повестка дня:

1. Отчет правления за I полугодие 1998 г.
2. Внесение изменений в устав АО ЦУМ.
3. Разное.

Начало регистрации акционеров в 12.00. Наличие документа, удостоверяющего личность, обязательно.

Справки по тел. 45-10-17.

До відома громадськості!

ГНПП «ВЕТРОЭНЕРГОСЕРВИС»

звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з виробництвом і постачанням електричної енергії на території Автономної Республіки Крим.

Поштова адреса: 333000, Сімферополь, вул. Горького, 12.
Телефон (0652) 29-82-82. Факс (0652) 27-88-41.

АКРБ» Регіон-банк» сповіщає про закриття Дніпропетровської філії АКРБ «Регіон-банк», яка знаходиться за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Шевченка, 59.

Претензії кредиторів приймаються нами, АКРБ «Регіон-банк», до 29 липня 1998 року за адресою: 310002, м. Харків, вул. Дарвіна, 4, тел.:(0572) 149-085.

У номер

● *Дніпропетровськ*

Збулася давня мрія

Новий музей з'явився у Дніпропетровську — літературний. Поки що це, правда, філіал місцевого історичного музею ім. Д. Яворницького, відкритий у збереженому до наших днів приміщенні колишньої канцелярії опікунського комітету дореволюційного Катеринослава. Але головне, що давня мрія дніпропетровців нарешті здійснилася. Адже Дніпропетровщина славна літературними іменами Свєтлова, Підмогильного, Олеся Гончара, життю й творчості яких і присвячені перші музейні експозиції.

● *Сімферополь*

Машини покажуть, на що вони здатні

Кримський автозавод (генеральний директор Анатолій Лазарєв) найближчим часом повністю переходить на оснащення машин японськими двигунами. Решта ж усе вітчизняне. Виробництво машин має збільшитися з нинішніх 10 тисяч до 25 вже цього року. Невдовзі з'явиться дочірнє підприємство у Республіці Малі.

А в липні з метою популяризації машин розпочнеться автопробіг шляхами України.

● *Полтава*

Про багатства землі розкаже земля

На Новомиколаївській групі родовищ нафти і газу реалізується українсько-польсько-британський проект трьохвимірних сейсмічних досліджень надр. Це дасть змогу одержати дані про просторову будову Землі і запаси природних копалин на глибині понад 8 км. Позитивні результати досліджень допоможуть збільшити кількість свердловин, одержати додаткові енергоносії.

ЯКЩО НЕ ЗГОРИТЬ, ТО ПОТОНЕ

(Початок на 1-й стор.).

2300 га сільськогосподарських угідь пошкоджено сильним дощем і градом у Підволочиському районі Тернопільської області. Життєзабезпечення населених пунктів не порушено. Збитки уточнюються.

Триває ліквідація наслідків шквалу в Корецькому районі Рівненської області. Для відновлювальних робіт потрібно 30 тис. листів шиферу, 10 тис. кв. метрів скла, 3 тис. кубометрів пиломатеріалів. На ранок у понеділок без енергопостачання залишалося два населених пункти.

А в Луганській області, в районі міста Сіверськодонецьк, горить 1000 гектарів лісу.

Гасіння пожежі ускладнюється несприятливими погодними умовами — сильною, до 37 градусів, спекою та вітром, швидкість якого досягає 15—20 метрів на секунду.

Вогонь було локалізовано в неділю ввечері. Гасіння триває.

Лісові пожежі в неділю спалахували також на площах до 10 га в Красноградському, Куп'янському та Зміївському районах Харківської області. На вечір вогонь було ліквідовано.

Не витримала природа протистояння, критична сила негативної енергії вибухнула... І тепер якщо не згорить, то потоне. Схоже, ця невесела перспектива нависла і над політиками, і над тими, хто забув уже, коли зарплату й пенсію одержував.

Бігцем країнами Європи

2500 км у надмарафонському пробігу країнами Європи має намір подолати 70-річний мешканець Севастополя, учасник Великої Вітчизняної війни, капітан 3 рангу у відставці Євген Яловий.

Старт забігові був даний у місті Хемл (Польща) 14 червня, у день 215-ої річниці заснування Севастополя. Маршрут марафону пройде через Варшаву, Берлін, Лейпциг, Париж, а фінішує ветеран у французькому портовому місті Бордо.

Є. Яловий має намір щодня долати по 42 км, а свій день народження — 16 серпня — планує відзначити на Єлисейських полях.

Бігом ветеран почав займатися з 1944 року. В його активі — близько десяти супермарафонів.

Своїм пробігом севастополець, за його словами, має намір привернути увагу громадськості Заходу до екологічних проблем Севастополя і Чорного моря.

Новосілля

Свято перемоги

Перша-ліпша нагода створити бодай якесь свято сьогодні сприймається з особливою радістю. Що поробиш, у такий невеселий час живемо. То що вже й казати про подію, яку відзначали в Олександрії (Кіровоградська область)!.. У місті вугільників і машинобудівників відкривали новий стадіон. Його назвали ім'ям богині перемоги «Ніка». І це не просто стадіон на 7 тисяч місць, а культурно-оздоровчий комплекс.

«Ніку» будували три роки. Почалося з того, що місцевий футбольний клуб «Поліграфтехніка» якось упритул підійшов до здобуття місця у вищій лізі, а значить потребував нового, більш якісного, поля.

Тоді й з'явилися на місці старого стадіону «Шахтар» перші будівельники. Звичайно, економічна ситуація для подібних масштабних робіт не дуже сприятлива, але завдяки енергії керівництва «Поліграфтехніки» будівництво не стало довгобудом. Об'єкт оголосили «народним». Допомагало все місто: хто грошима, хто матеріалами, хто — робочою силою та технікою. Не маючи можливості всерйоз підтримати справу матеріально, всебічного сприяння, однак, надавала місцева влада.

Господарі розраховують експлуатувати міський стадіон з максимальною інтенсивністю. Всі матчі чемпіонату першої ліги за участю «Поліграфтехніки» проходитимуть на свіженькій травичці новобудови. І для байдужих до футболу є приємна звістка — вже кілька продюсерів українського шоу-бізнесу навели мости до Олександрії на предмет організації тут гастролей.

Чи не в такий спосіб тихі провінційні райцентри починають перетворюватися на справжні міста?

Ігор ШИРОКУН.



Перші сенсації, перші вилучення...

Футбол. Фінальна частина чемпіонату світу-98. Франція.

12.06. Група С. Лан. Саудівська Аравія — Данія. 0:1. Ріпер, 68.

Спостерігалася приблизно рівна боротьба. Хоча, висловлюючися мовою боксерів, датчани працювали на першому номері. Але лише одного разу їм усміхнулося щастя, коли розіграли красиву комбінацію. Участь у ній брали Мартін Йоргенсен, Міхаель Лауд-руп, а завершив атаку Марк Ріпер, який виступає за шотландський «Селтік».

Марсель. Франція — ПАР. 3:0. 1:0 Дюгаррі, 35, 2:0 Ісса, 78 (автогол), 3:0 Анрі, 90.

Це був складний психологічний іспит для господарів змагань. Подейкують, що місцева публіка недолюблює наставника французької збірної Еме Жаке. Але все пройшло нормально. Французи переважали. А коли відверто, футбол обидві команди продемонстрували невиразний.

Група D. Монпельє. Парагвай — Болгарія. 0:0. Із поля було вилучено болгарина Нанчева.

А цей матч узагалі був бляклий. Команда болгарських елітних «пенсіонерів» давно вже пережила зіркові часи. Тому не спромоглася взяти гору над досить посереднім суперником.

13.06. Нант. Іспанія — Нігерія. 2:3. 1:0 Йєрро, 21, 1:1 Мутью, 24, 2:1 Рауль, 47, 2:2 Лаваль, 73, 2:3 Оліcе, 78.

Цей результат розцінюють як першу сенсацію чемпіонату. Хоча нігерійці весь час і перебували в ролі надзоганяльників, під кінець зустрічі технічна команда Іспанії пропустила два м'ячі поспіль (гол Олісе був просто фантастичний) і склала зброю. Втім, якщо розібратися з усім, то не такою вже сенсацією є підсумок поєдинку. Нігерійську збірну очолює знаний тренер — серб Бора Мілутинович. Та й у його розпорядженні — хлопці не з джунглів. Переважна більшість із них виступає в елітних клубах Іспанії, Італії, Англії, Нідерландів, Франції, Швеції, США тощо.

Група Е. Ліон. Корея — Мексика. 1:3. 1:0 Ха Сек Джу, 28, 1:1 Пілаес, 51, 1:2 Ернандес, 75, 1:3 Ернандес, 84. Із поля вилучено Ха Сек Джу (29-та хв.).

Лише в дебюті одні з господарів наступного чемпіонату світу чинили опір мексиканцям. І навіть вийшли вперед. Але герой дебюту був змушений залишити поле через дві жовті картки. Далі гра мала мексиканське забарвлення.

Сен-Дені. Нідерланди — Бельгія. 0:0. Із поля вилучено нідерландця Клюйверта (80).

Гостре протистояння. Але мало натхнення з обох боків. Можливо, відчувається відсутність справжніх «зірок». Запам'ятався епізод, коли гравець майже з диктаторським прізвищем Сталінс влаштував такий цирк, що арбітр таки повірив, що бельгійця вдарив Клюйверт.

14.06. Група Н. Тулуза. Аргентина — Японія. 1:0. Батістута, 28.

Другий з господарів світового фіналу-2002 — Японія — досить гідно зіграв із одним із фаворитів. Південноамериканці створили кілька гострих моментів. Однак лише неперевершений голеодор Габріель Батістута, який грає за італійську «Фіорентину», свого шансу не втратив.

Лан. Ямайка — Хорватія. 1:3. 0:1 Станич, 27, 1:1 Ірл, 45, 1:2 Просінечкі, 52, 1:3 Шукер, 69.

Тут перевага хорватів була незаперечна.

Група F. Сент-Етьєн. Югославія — Іран. 1:0. Михайлович, 73.

Югослави «вимучили» перемогу в поєдинку, либонь, з найслабкішою командою фінального турніру. Тепер подивимося, як вони готові грати проти еліти. Наступної неділі вони зустрінуться з німцями...

В. Б.

Спорт

Достроковий чемпіон. І наш лауреат у його складі

Футбол. Київське «Динамо» достроково, за тур до кінця сього чемпіонату країни, вшосте поспіль стало володарем золотих нагород. А у складі цього чудового колективу, який очолює видатний тренер Валерій Лобановський, в матчі проти кіровоградців двічі відзначився Андрій Шевченко. Спортивні журналісти країни, які беруть участь у традиційному опитуванні «Голосу України», втретє підряд назвали його найкращим футболістом сезону.

29-й тур. «Динамо» — «Зірка». 4:1. 2 000. Каладзе, 24, Косовський, 31, Шевченко, 38, 47 — Мартинов, 69. **«Чорноморець» — «Шахтар». 1:3.** 1 000. Щекотилін, 18, з пенальті — Поцхверія, 56, Тимощук, 70, 86. **«Дніпро» — ЦСКА. 2:1.** 1 000. Першин, 86, Сухарєв, 88 —Закарлюка, 53. **«Ворскла» — «Металург» М. 0:2.** 3 000. Сак, 4, Сизон, 38. **«Металург» Д — «Карпати». 0:1.** « 2 500. Полунін, 43. **«Металург» Зп — Таврія. 1:1.** 2 000. Ключик, 53 — Гайдаш, 82. На 73-й хв. Маркін («Металург») не реалізував пенальті. **«Прикарпаття» — «Торпедо». 3:2.** 4 500. Ларін, 15, Русак, 51, 78 — Єфименко, 48, 56. **«Нива» — «Кривбас». 0:2.** 1 000. Симаков, 81, Римшин, 88.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	22	3	3	67-14	69
ШАХТАР	20	6	3	59-23	66
КАРПАТИ	16	8	5	36-20	56
Дніпро	17	3	9	47-27	54
Ворскла	15	4	10	39-43	49
Нива	12	4	13	37-37	40
Металург Д	10	7	11	26-25	37
Кривбас	9	9	11	31-31	36
Металург Зп	9	7	13	36-42	34
Зірка	9	6	14	25-44	33
ЦСКА	9	6	14	30-34	33
Металург М	8	8	13	25-46	32
Таврія	7	9	13	33-41	30
Прикарпаття	7	9	13	32-41	30
ЧОРНОМОРЕЦЬ	7	8	14	29-38	29
ТОРПЕДО	2	7	20	20-66	13

Якщо динамівці навіть і програють запорізькому «Металургу» вдома сьогодні і пропущений матч Донецьку проти «Металурга» 18 червня, а «Шахтар» виграє завершальний поєдинок на своєму полі у маріупольського «Металурга», все одно кияни — чемпіони. Адже підсумок особистих зустрічей «Динамо» — «Шахтар» — на користь столичного клубу.

Отже, питання «злата» і «срібла» вже вирішено, як і про прощання запорізького «Торпедо» з вищою лігою. А от у суперечці за «бронзу» останню крапку буде поставлено сьогодні. Вирішиться і те, кому ще разом із автозаводцями залишати вищий клас.

А про підсумки журналістського референдуму «Голосу України» та інтерв'ю з Андрієм Шевченком читайте пізніше.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: триразовий лауреат конкурсів нашої газети, нападаючий національної збірної і київського «Динамо» Андрій Шевченко.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62. E-mail: sekret@golos.relc.com

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 235352.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311112.

1234567890